Poštnina plačana v gotovini.
Leto LXIX. Št. 272 Ljubljana, četrtek 26. novembra 1936 Cena Din 1.-

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 50 petit vrst á Din 2, do 100 vrst á Din 2.50, od 100 do 300 vrst á Din 3, večji inserati petit vrsta Din 4.-. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO LJUBLJANA, Knaflјeva ulica štev. 5. Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c. telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101

Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Nevaren podvig generala Franca:

Blokada Barcelone se je že pričela

Vojne ladje generala Franca so že začele pleniti tuje ladje — Anglija in Francija se nameravata odločno upreti takemu omejevanju morske plovbe

Salamanca, 26. novembra. o. Blokada Barcelone s strani generala Franca se je dejansko že pričela. Španska križarka »Canarias«, ki se bori na strani generala Franca je včeraj potopila neko rusko ladjo, danes pa je bila pred Barcelono zaplenjena neka norveška tovorna ladja, ki je imela velik tovor municije za madridsko vlado. Sedaj preizkujejo papirje te zaplenjene ladje ker sumijo, da gre najbrže za rusko ladjo, ki pa je plula pod norveško zastavo. Neki grški parnik, ki je bil natovorjen s premogom in oljem za Barcelono, so vojne ladje generala Franca ustavile in ga odvedle v Ceuto, kjer je bil ves tovor zaplenjen na korist nacionalistov. General Franco z vso naglico zbira svoje pomorske sile in splošno pričakujejo, da bo v najkrajšem času začel z napovedano akcijo proti Barceloni, kjer hoče predvsem uničiti vse luške naprave, da bi na ta način onemogočil nadaljne izkrcavanje pošilјk za madridsko vlado.

Francija ne bo trpela ustavljanja svojih ladij

Pariz, 26. novembra. o. Na Quayu d'Orsayu odločno naglašajo, da bo Francija brezpogojno vztrajala pri svoji dosedanji nevtralnostni politiki glede španskih zadev. Kakor Anglija tudi ona ne bo priznala ne eni ne drugi stranki v Španiji blokadnih pravic na odprtem morju. Francosko vojno brodovje ima že nalogo, da priskoči takoj na pomoč vsaki francoski ladji, ki bi jo kdorkoli ustavil na odprtem morju, v pasu treh milj vzdolž španske obale pa ima seveda sleherna španska ladja pravico vršiti kontrolo nad tujimi ladjami. To priznanje presojajo v Parizu sicer kot koncesijo angleške vlade generalu Francu, ker bi po francoskem pojmovanju mednarodnega prava Francove ladje smele vršiti kontrole le nad ladjami španske republikanske vlade.

Zbiranje angleških vojnih ladij v španskih vodah

London, 2 novembra. o. Angleška sredozemska mornarica, ki je bila v teku zadnjega tedna koncentrirana na Malti, je dobila danes povelje, naj takoj odpluje v španske vode, da bi v primeru blokade španskih luk po generalu Francu zaščitila svobodo angleške trgovinske plovbe. Danes je krenila v španske vode admiralska ladja »Cyclope« na čelu eskadrilje rušilcev in 18 podmornic. Istočasno je krenila z Malte tudi križarka »Galatea« na čelu tretjega brodovja rušilcev, jutri pa krene še večje število vojnih ladij, ki tvorijo četrto sredozemsko brodovje. Ladje spremlјata tudi dve matični ladji za letala.

Zaplenjena norveška ladja z municijo

Tenerifa, 2 novembra. AA. Nacionalne ladje so ustavile in zaplenile pred Barcelono neko norveško ladjo, ki je prepeljala doslej že več prevozov municije za marksiste. Ustavljena je bila tudi neka grška ladja, ki je prevažala municijo. Računati je treba z bližnjim napadom nacionalnih pomorskih sil na Barcelono in Valencijo.

Angleški korak v Rimu zaradi zasedbe Balearov

Londo . novembra. o. Angleški poslanik v Rimu je po nalogu vlade izvršil demaršo v italijanskem zunanjem ministrstvu glede zasedbe Balearskih otokov po italijanski vojski. Danes je italijanski poslanik v Londonu Grandi sporočil odgovor italijanske vlade, ki izjavlja, da je bila Italija v svrho zaščite lastnih interesov prisiljena zasesti strateško važne postojanke na Balearih za tako dolgo, dokler obstoja možnost ustanovitve sovjetske republike v Kataloniji. Če bo zmagal general Franco, se bo Italija takoj umaknila s teh otokov.

V londonskih krogih tolmačijo ta odgovor kot dokaz, da se namerava Italija v primeru, če zmaga madridska vlada, trajno zasidrati na Balearih, česar Anglija nikakor ne bo dopustila. Angleška vlada ima dokaze, da italijanska vojska na Balearih odkrito sodeluje s španskimi nacionalisti in podpira generala Franca.

Popoln zastoj na bojiščih

Zaradi zime so ustavljene vse večje borbe

Madrid, 26. novembra. br. Tudi danes zaradi deževja in mraza na španskih bojiščih ni bilo nikakih važnejših dogodkov. V posameznih odsekih madridske fronte so bile manjše praske. Pri Bariu di Sera so republikanske čete decimirale konjeniški oddelek Maročanov in ga pognale v beg.

Miličniki so zadnje dni izpremenili svojo taktiko in se sedaj poslužujejo pretežno min in ročnih granat. Na ta način se z velikim uspehom borijo proti utrjenim postojankam nacionalistov, ki imajo zaradi eksplozij min in ročnih granat strahovite izgube. Vreme je očividno v prilog miličnikov. Na strani nacionalistov se bore po večini Maročani in tujski legionarji, ki so vajeni afriške klime in ne morejo prenesti zime in mraza.

Vojno poročilo obrambe mesta

Odbor za obrambo Madrida je opoldne izdal naslednji komunike:

V vseh odsekih madridske fronte so se včeraj razvili topniški boji, ponekod je bilo pa tudi nekaj bojev med pehoto. Na več točkah so čete madridske obrambe dosegle taktične uspehe in si zboljšale postojanke. Sovražnik je večkrat skušal poslati ojačenja v prva poslopja univerzitetne naselbine, toda ogenj našega topništva in strojnic je to preprečil. Včeraj in davi se je pripetilo več letalskih napadov, vendar je število človeških žrtev neznatno.

Iz nacionalističnega tabora

Opolnoči je vrhovno poveljstvo nacionalne junte izdalo naslednje uradno poročilo:

Nasprotnik je skušal v pokrajini Santanderja izvesti napad, pa je bil odbit s hudimi izgubami. Prav tako je bil odbit tudi pri Robladi de Chacele, kjer je pustil na bojišču 30 mrtvih in večje število pušk. Na bojišču so nacionalne čete popravljale svoje postojanke in pripravljale nadaljnje operacije. Nasprotnik je skušal izvesti napad na cesti proti Talaveri, bil pa je odbit. Med umikom ga je nacionalno letalstvo preganjalo. Tudi na andaluškem bojišču je bil nasprotnik odbit in je pustil na bojišču veliko količino municije.

Politični jetniki prepeljani v Valencijo

Valencija, 26. novembra. br. Danes so prepeljali iz osrednje jetnišnice v Madridu v jetnišnico San Miguel v Valenciji 970 političnih jetnikov. Gre v glavnem za oficirje, ki so sodelovali pri uporniškem pokretu.

Zinovjev in Kamenjev v Španiji?

Pariz, 26. novembra. b. Največjo politično senzacijo v Parizu pomeni nedvomno vest sevillske radio postaje, da nedavno obsojena trockista Zinovjev in Kamenev nista bila ustreljena, temveč še vedno živita, in sicer se nahajata trenutno v Španiji, kamor so ju poslale sovjetske oblasti iz propagandnih namenov. Že ob dozdevni eksekuciji obeh trockističnih voditeljev v Rusiji je bilo baje zaupno sporočeno vsem trockistom v državi, da sta oba tovariša še vedno živa, da pa se bosta morala posvetiti novim nalogam »nekje drugje«.

Nemška špijonaža v Španiji

V Cartageni in Madridu so odkrili tajne narodno-socialistične organizacije

Cartagena, 26. novembra. br. Po uradnem poročilu so prišle oblasti v Cartageni na sled narodno-socialistični vohunski in propagandni organizaciji, ki je razvijala živahno akcijo v korist generala Franca. Organizacija je imela glavno oporo v nemškem konzulu, ki je še le pred par dnevi odpotoval, ko so ga madridske oblasti pozvale, naj zapusti mesto, ker je Nemčija prekinila diplomatske odnošaje. V poslopju konzulata so odkrili veliko zalogo orožja in municije nemškega izvora. Oblasti so zaplenile poslopje konzulata in poslopje nemške šole ter ju izročile začasno v uporabo republikanskim ustanovam. Zaradi tega odkritja je bilo aretiranih v Cartageni okrog 60 ljudi. Obenem so oblasti odredile preiskavo v poslopju nemškega poslaništva v Madridu kjer so našli skritih še 20 Nemcev, deloma uslužbencev poslaništva deloma pa tujcev. Imeli so precejšnjo zalogo orožja in tajno radijsko postajo. Oblasti mislijo, da gre tudi v tem primeru za vohunstvo. Zunanji minister madridske vlade Del Vayo je zaradi tega poslal doyenu madridskega diplomatskega zbora poziv, naj glede na to, ker je Nemčija prekinila diplomatske odnošaje s Španijo, posreduje, da bo osobje nemškega poslaništva v roku 24 ur zapustilo špansko ozemlje, ker bodo v nasprotnem primeru vsi Nemci aretirani. Poslopje nemškega poslaništva, ki je strogo zastraženo, so zato danes izpraznili.

Madrid, 26. novembra. o. Uradno poročajo: **Ker osobje nemškega in italijanskega poslaništva kljub ponovnemu pozivu ni izpraznilo obeh poslaništev, so danes oddelki miličnikov s silo izpraznili obe poslaništvi. V italijanskem poslaništvu so našli 20 uslužbencev poslaništva, v nemškem poslaništvu pa poleg večjega števila uslužbencev še 50 španskih nacionalistov, ki so se skrivali v poslopju. Razpolagali so z veliko zalogo orožja, municije in živil, imeli pa so tudi tajno radijsko postajo. Osobje obeh poslaništev je bilo poslano skozi bojno črto na stran nacionalističnih čet, ujete nacionaliste pa so zaprli in pridejo pred vojno sodišče. Poslopji italijanskega in nemškega poslaništva so zapečatili in izročili ključe v varstvo dojenu madridskega diplomatskega zbora.**

Ozadje Horthyjevega poseta v Rimu

Madžarska naj postane glavno oporišče italijanske politike v Podunavju

Pariz, 26. novembra. o. Pariški politični in diplomatski krogi zasledujejo zelo pazljivo Horthyjev obisk v Rimu in sodijo, da gre pri tem za razgovore, ki naj dovedejo do še tesnejšega zbližanja med Italijo in Madžarsko. Tako bo v Podunavju prišlo do nove konstelacije. Namestu dosedanjega enotnega rimskega bloka, ki so ga tvorile Italija, Avstrija in Madžarska, bosta nastala dva bloka in sicer na eni strani Italija in Madžarska na drugi strani pa Avstrija in Nemčija. Ni nobena tajnost, da je Nemčija v zadnjem času zelo pritegnila Avstrijo na svojo stran, in se v Rimu dobro zavedajo, da bi s tem Italija izgubila svoje glavno oporišče v Podunavju. Zaradi tega si Italija sedaj prizadeva, da naveže nase čim bolj Madžarsko, da bi tako imela vsaj nekoga v Podunavju, na kogar bi mogla zanesljivo računati in s čimer bi lako opravičevala svojo nadaljnje intervencije v tem delu Evrope. Za Madžarsko pa je to tudi edino možna politika, kajti v Budimpešti so si na jasnem, da po jasni odpovedi Nemčije pri svoji revizijonistični težnji ne morejo računati na nikogar drugega kakor na Italijo.

Nova ustava SSSR

43.000 izpreminjevalnih predlogov

Moskva 26. novembra. b. Včeraj se je v Kremlju sestal osmi izredni sovjetski kongres, da sprejme novo sovjetsko ustavo, ki uvaja obsežno demokratizacijo vsega javnega življenja v Rusiji. Načrt je vlada pripravila že pred petimi meseci in je bil ves ta čas podvržen najobširnejši javni diskusiji, ki se je vodila posebno v časopisju, pa tudi na posebnih konferencah in zborovanjih, ki so se prirejala tudi v najbolj oddaljenih krajih in vaseh države. Razprav in diskusij o novi ustavi se je udeležilo po približni cenitvi najmanj okoli 40 milijonov državljanov, kar predstavlja pač skoro vse odrasle ruske državljane. Izpreminjevalnih predlogov iz zasebne pobude je prišlo okoli 43.000 in bodo sedaj skupaj z uradnim načrtom predmet dolgih diskusij na sovjetskem kongresu, ki bo brzkone trajal dalje časa. Nova sovjetska ustava je že tretja ustava nove države. Prva je bila v veljavi šest let (1918—24), druga pa od leta 1924 do danes.

Italijansko-japonska pogajanja

Rim, 2.. novembra. b. Danes je obiskal italijansko zunanje ministrstvo japonski poslanik v Rimu. Njegov obisk je bil v zvezi s pripravami za uvedbo trgovinskih pogajanj med Italijo in Japonsko, ki naj bi dovedla do sklenitve prve trgovinske pogodbe med obema državama. Trgovinski dogovor bi se nanašal v prvi vrsti na promet med Japonsko in italijanskim kolonijalnim imperijem (Abesinijo). V uradnih krogih zanikajo, da bi bil obisk v zvezi z morebitnimi političnimi pogajanji.

Kaj prinese v politiki bodočnost?

»Obzor« razpravlja o razvoju političnih prilik in izvaja: »Minist erpošte in brzojava je opetovano naglašal, da je samo v Narodni skupščini mogoče razpravljati o političnih vprašanjih. To misel je te dni ponovil drugi minister na shodu v Kumanovu. Tudi on je povdarjal, da je samo v Narodni skupščini mogoče razpravljati in odločevati o aktualnih vprašanjih. V svoji izjavi novinarjem pa je minister Dragiša Cvetkovič napovedal, da se bodo v kratkem vršile volitve v avtonomnih mestih. To potrjuje že zdavna objavljen namen vlade, da v okviru sedanje ustave izvede program, ki ga je ministrski predsednik napovedal v svoji nastopni deklaraciji pred Narodnim predstavništvom. Po mestnih volitvah bi torej prišle na vrsto volitve v banovinske svete, verjetno z novim volilnim redom. O novih skupščinskih volitvah samih v vladnih krogih za sedaj ne govore. Kakor se zdi, se vladi ne mudi in bo najbrže preje predložila že napovedane politične zakone. Iz vsega tega se torej da zaključiti, da stoji vlada na temelju sedanje ustave in da bi sporazum, ki bi ga ona bila pripravljena skleniti s dr. Mačkom, ne prekoračil obstoječega ustavnega okvira. To je današnje politična situacija, kakor se da presoditi po govorih ministrov in po delovanju vlade.«

Nemški protest v Oslu

Berlin, 26. novembra. Po nalogu svoje vlade je danes nemški poslanik v Oslu protestiral proti podelitvi Nobelove mirovne nagrade nemškemu pisatelju Karlu Ossietzkemu, ki je bil šele nedavno izpuščen iz koncentracijskega taborišča. Nemški poslanik je izjavil, da predstavlja podelitev Nobelove nagrade političnemu zločincu žaljivo izzivanje Nemčije. Nemška vlada si pridržuje pravico, izvajati zaradi tega postopanja nadaljnje posledice.

Potovanje bolgarskega finančnega ministra v Ženevo

Sofija, 26. novem. t. Finančni minister Kunev je danes izjavil novinarjem, da bo prve dni decembra odpotoval v Ženevo, kjer bo na zasedanju finančnega odbora Društva narodov poročal o gospodarskem in finančnem položaju Bolgarije. Iz Ženeve bo potoval preko Pariza v London, kjer se bo pogajal z zastopniki bolgarskih upnikov.

1800 aretirancev pride pred sodišče

Varšava, 26. novembra. br. Kakor poročajo tukajšnji listi, se bodo v kratkem pričeli v Rusiji procesi proti 1.800 političnim aretirancem, po večini iz vzhodne Sibirije, ki so obtoženi veleizdaje. Med aretiranci je tudi 65 višjih oficirjev ruskega generalnega štaba. Aretacije oficirjev ruske armade se nadaljujejo.

Lindberghova nezgoda

Dublin, 26. novembra. AA. Polkovnik Lindberg, ki je včeraj odletel z letališča pri Dublinu, je moral zaradi goste megle pristati v neki vasi blizu irskega obrežja, kjer je tudi prenočil.

Borzna poročila.

Curih, 26. novembra. Beograd 10.—, Pariz 20.255, London 21.30, New York 435, Bruselj 73.575, Milan 22.925, Amsterdam 238.90, Berlin 175.—, Dunaj 76.20 (81.15). Praga 15.40, Varšava 81.80, Bukarešta 3.25.

Politični obzornik

Plemenski in jugoslovenski nacionalizem

Josip Škavič je napisal v »Javnosti« zelo zanimivo in obenem poučno razpravo o nacionalizmu in demokraciji. Nas zanima predvsem zadnji del te razprave, kjer pisec govori o plemenskem in jugoslovenskem nacionalizmu. Kar se tiče nacionalizma, tako izvaja Škavič, so avstrijske oblasti favorizirale plemenski nacionalizem, a zavirale enotni jugoslovenski nacionalizem. Radi nedemokratskih razmer je torej imel plemenski nacionalizem vendarle nekaj upliva na široke narodne mase, dočim ni imel jugoslovenski nacionalizem, ki je poleg tega zahteval tudi širše poglede in globlje pojmovanje naših odnošajev, skoraj nobenega upliva na-nje. Taka naša prošlost je nam ostavila plemenske nacionalizme na mnogih mestih popolnoma razvite na primer v srednjih stanovih, a nedostatki v najširših slojih so se nadomeščali po vojni in se še danes nadomeščajo. Zato bi se plemenski nacionalizmi mogli pri nas mnogo laglje razviti v skrajni nacionalizem po zgledu današnjih fašističnih pokretov v evropskih državah, kakor pa jugoslovenski nacionalizem, ki je zelo zaostal v svojem razvoju in se šele izpopolnjuje. On se niti danes še ne gradi v neprekinjeni črti, marveč je kakor val: zdaj se dviga, zdaj pada, dočim imajo plemenski nacionalizmi mnogo večjo stalnost v napredovanju. Jasno je, da morejo ti napredovati samo na škodo jugoslovenstva in od njihovega dviganja je odvisno njegovo padanje. Zaradi tega bi se dal srbski, hrvatski in slovenski fašizem mnogo laglje realiziarti nego jugoslovenski, da, tisti, ki bi skušali pokreniti tak jugoslovenski fašizem, bi izzval mnogo silnejše in ogorčenejše plemenske fušizme in bi se s tem škodovalo jugoslovenstvu. Jugoslovenstvo, ki je danes šele v fazi svoje izgradnje, je torej vsekakor poštenejše in etično višje stoječe, kakor naši plemenski nacionalizmi, ker le-ti lahko zaidejo v skrajnosti. Plemenski nacionalizmi so znatno bližji takim skrajnostim in vodijo v teror in samodržstvo, dočim jugoslovenski nacionalizem stopa po potih demokracije in medsebojne plemenske strpnosti. Potrebno bi torej bilo, da bi se stvar tako pojmovala in da bi se tudi po takih vodilnih idejah vodil jugoslovenski nacionalni pokret.

Etapa v reševanju hrvatskega vprašanja

Sarajevska »Jugoslovenska Pošta« je objavila te dni, ko se toliko govori in piše o sporazumu in o rešitvi takozvanega hrvatskega vprašanja, iz Zagreba dopis, v katerem čitamo med drugim: Dr. Maček modro molči. Kakor da ni bila v vrste njegovega pokreta vnesena nobena živahnejša nota ne s sporazumom opozicionalnega bloka v Beogradu, ne z deklaracijo ministrskega predsednika v Skoplju. On kakor da čaka in prisluškuje, kdo bo več ponudil. V njegovo doslednost pričenjajo sedaj verovati celo» neverni Tomažič«. Ne oziraje se na te konstatacije je treba ugotoviti, da je dr. Maček nesporno dosegel, da se na vseh straneh priznava, da obstoja hrvatsko vprašanje. To je prva etapa. Druga je v teku: da sa uvaljavijo politični zakoni, ki bodo po godu hrvatskemu pokretu. V zvezi s tem se mnajo izvesti svobodne volitve [illegible] S tem bi ta pokret stopil v drugo etapo: pričela bi se pogajanja z ono srbsko skupino, za katero stoji večina srbskega naroda. Kakor da je to vzrok za vzdržnost dr. Mačka, da se ne spušča v končna pogajanja s srbijansko združeno opozicijo. O tem Zagreb tava v temi. Dopisnik nato govori o občinskih volitvah v savski banovini in ugotavlja. Da res ni bilo terorja od zgoraj, pač pa od spodaj. Govoreč o bodočih skupščinskih volitvah, ki bi se morale izvesti na podlagi svobodoumnih političnih zakonov, izraža dopisnik resne dvome, da bi se te volitve mogle izvršiti v svobodi, ako ne bo preje odstranjen teror od zdolaj.

Učimo se od drugih narodov!

»Ako sta Valon in Flamec, dva etično popolna različna naroda, lahko ustvarila vse mogoče pogoje za skupno življenje v eni državi, ali naj mi, morda najhomogenejši narod na svetu, zahtevamo separacijo? Ako bi Valoni in Flamci živeli vsak zase, ali bi imele njihove posebne države v društvu kulturnih narodov oni ugled, ki ga je Belgija uživala v preteklosti in ki ga uživa še danes? Ako bi se bili prebivalci Švicarske razvrstili po svojem pokolenju v tri države, ali bi bili ti prebivalci prišli do onega blagostanja in sreče, ki so jo dosegli v skupnosti? Če tako delajo drugi napredni narodi in grade z združenimi silami svojo srečo, dasi po njih žilah ne teče ista kri, dasi so v vsakem oziru daleč drug od drugega, zakaj bi mi rodni bratje drug drugemu iskali dlako v jajcu in spravljali drug drugega v nesrečo? Potrebno je, da premagamo same sebe, da pomečemo pod klop vse osebne interese in koristi, da, ako je treba tudi trpimo, četudi nedolžni, samo da bodočim pokolenjem ustvarimo možnost za boljše življenje!« — Dr. A. M., Tr.

JUTRI PREMIERA
WILLY BIRGEL
LIDA BAAROVA

IZDAJALCI

V ELITNEM KINU MATICI
Velefilm ogromnih dimenzij, napeta, globoke in pretresljive vsebine!

Ta film, ki je bil izdelan s sodelovanjem nemške armade, ogromne množine tankov, letal, mornarice, pehotnih čet; ta film, ki odkriva, kakih zločinskih metod se poslužujejo plačani izdajalci špijoni in kako opasna in težka je borba proti njim, bo napravil na slehernega gledalca neposaben vtis!

Človeška slika v vesolju

Zanimivo predavanje dr. L. Čermelja pod okriljem Ljudske univerze

Ljubljana, 26. novembra

Letošnja sezona predavanj v Ljubljani je zelo bogata. Največje zanimanje pa bude predavanja Ljudske univerze, kar tudi v resnici zasluži. Letos so ta predavanja v mali dvorani filharmoničnega poslopja. Dvorana je vselej povsem zasedena. Lep obisk je bil tudi snoči, ko je predaval prof. dr. L. Čermelj o izredno zanimivem predmetu, tako zvanih meglenicah, neizmerno oddaljenih nebesnih pojavih, ki jih dandanašnja veda že lahko razlaga. Predavanja Ljudske univerze so namenjena predvsem preprostim poslušalcem, kar je predavatelj tudi upošteval. Žal med našimi znanstveniki ni mnogo tako spretnih predavateljev, ki bi se jim tudi ne zdelo ponižavalno razlagati svojo učenost neukim ljudem. Naš predavatelj je pa razpravljal o najtežjih znanstvenih problemih s področja astronomije ter fizikalnih ved tako poljudno, da je bil neprestano v stiku z občinstvom, ki mu je sledilo z napeto pozornostjo.

Naša naloga ni, da bi verno reproducirali predavanje, saj to v dnevnem časopisju ni mogoče že iz tehničnih razlogov, pač pa moramo opozoriti nanj in na delo Ljudske univerze. Predavatelj nam je podal kolikor mogoče jasno sliko vesolja po dosedanjih izsledkih znanosti. Ni se bavil samo z meglenicami, temi ogromnimi nebesnimi pajčolani, ki so oddaljeni od nas po več milijonov svetlobnih let — najbližja je okrog 600.000 svetlobnih let daleč — seznanil nas je tudi z drugimi pojavi, ki jih navadno ne pozna povprečen inteligent. Dotaknil se je celo relativnostne teorije ter nam skušal razumljivo razložiti, kakšna je slika vesoljstva po nji. Ko nam je prikazoval ogromnost vsemirskega »prostora«, neskončno oddaljenost ozvezdij in meglenic, marsikdo ni mogel zadržati izraza začudenja. Predavanje so živo ponazorjale številne slike.

Razen z meglenicami, ki jih tvorijo v vesolju silno razredčeni plini in ki jih učenjaki dele po njihovi obliki v razne skupine (kroglaste, planetarne, spiralne), nas je predavatelj seznanil tudi s tako zvanimi kopicami zvezd, kakršnih je doslej znanih nad 100. Najbližja je v ozvezdju Herkula (30.000 svetlobnih let) in v nji je 160.000 zvezd v velikosti našega solnca. Podrobno nam je opisal najbližjo spiralno meglenico v ozvezdju Andromede. Takšnih meglenic poznajo okrog 5 milijonov. Ta je bila dolgo velika uganka, ko so se pa povečali daljnogledi, se je izkazalo, da gre za ogromno osvetje neštetih zvezd in ne za pline. Predavatelj nam je tudi obrazložil, kako se iz meglenic tvorijo ozvezdja. Najprej ima meglenica obliko krogle. Zaradi vrtenja se pa sčasom splošči ter raztegne v spiralo. Na robu se plin najbolj zgosti in zato se začno tam najprej tvoriti novi svetovi. Predavatelj nas je uvedel tudi v skrivnost temnih meglenic, ki jih znanost še ne ve natančno razložiti.

Posebno zanimiv je bil zaključni del predavanja, ko nam je predavatelj skušal prikazati na podlagi prejšnjega tolmačenja svetovnih pojavov, sliko vesolja, kakršno imamo po dosedanjih izsledkih znanosti. Vsemir je tako redko posejan z ozvezdji, ki jih je sicer nešteto, (iz vseh ozvezdij bi lahko napravili število naših solnc z 22 ničlami), da bi se vsa snov, če bi jo razdelili enakomerno, razblinila skoraj v prazen nič, namreč na 6 litrov prostornine bi odpadel le en vodikov atom... Razen tega se vesolje še neprestano širi, meglenice, ogromna osvetja, se oddaljujejo od nas. Vendar je tudi vesolje omejeno, čeprav je neskončno, neskončno velik zakrivljen »prostor«. Predavatelj nam je to skušal razložiti s primerom iz geometrije ter nam pojasniti četrto dimenzijo.

Že iz tega lahko razvidite, kako težke znanstvene probleme nam je predavatelj razlagal, a pri vsem tem je ostal ves čas v stiku z občinstvom.

pri gledalcih veliko zanimanje, saj so se vsi telovadni oddelki pridno pripravil za ta svoj največji sokolski praznik. Prepričani smo, da bo sokolsko članstvo, kakor tudi sokolstvu naklonjeno občinstvo posetilo naše slavje v velikem številu in tako javno z nami manifestiralo za večno mlado Tyrševo sokolsko in jugoslovensko misel.

Po sklepu župne uprave se udeleži članstvo in naraščaj proslave v kroju z vsemi prapori, ostali udeleženci pa v civilnih oblekah s sokolskim znakom. K ponedeljski proslavi je vljudno vabljena vas nacionalna javnost.

Na praznik 1. decembra bodo po sklepu meddruštvene seje ljubljanskih sokolskih društev interne proslave z zaobljubo novega članstva pri vseh edinicah ob 11. po določenem sporedu, kakor je bil ojavljen v dnevnem časopisju. Vse ljubljanske edinice pa vabimo, da se 1. decembra ob 20. udeležijo tudi telovadne akademije bratskega društva na Viču v Sokolskem domu. Bratje in sestre, udeležimo se vseh prireditev v proslavo 1. decembra v velikem številu in pokažimo, da smo disciplinirani člani velike sokolske družine. Zdravo!

★

—j **Ljubljanski Sokol** opozarja in vabi svoje članstvo in vse prijatelje sokolske mladine na javni telovadni nastop društvenega naraščaja, ki bo v nedeljo 29. t. m. ob 16. uri v društveni telovadnici v Narodnem domu. — Članstvo se nadalje poziva, da se udeleži polnoštevilno skupne proslave 1. decembra, ki jo priredi sokolska župa na predvečer 30. t. m. ob 20. uri v veliki dvorani Sokolskega doma na Taboru; udeležba v krojih, le oni, ki nimajo kroja, se lahko udeleže te skupne proslave v civilni obleki z znakom. — Na praznik zedinjenja, dne 1. decembra pa bo v društveni telovadnici v Narodnem domu ob 11. uri slavnostna seja društvene uprave in prednjaškega zbora s svečano zaobljubo novega članstva, prevedbe dece v naraščaj ter naraščaja v članstvo. Na to slavnostno sejo ponovno vabimo vse društvene pripadnike — članstvo, naraščaj in deco — ter vse društvene prijatelje. Pri proslavi sodeluje fanfara društvenega jezdnega odseka. Ob 16. uri istega dne bo v društveni mali dvorani mladinska proslava praznika zedinjenja. Na sporedu so deklamacije in svečana lutkovna predstava. Na to proslavo vabimo predvsem starše in prijatelje naših najmlajših pripadnikov. Zdravo! Uprava in prednjaški zbor.

—u **Sokol I Ljubljana - Tabor** obvešča svoje članstvo, da je preminula sestra Marija Turk. Pogreb blagopokojne sestre bo danes ob 15. iz hiše žalosti, Vidovdanska cesta 3, k Sv. Križu. Pozivamo članstvo, da jo spremi (v civilu z znakom) na njeni zadnji poti v kar največjem številu.

na pri Slovenjgradcu, ki je postal žrtev uboja. Cestnik je bil precej vinjen in je napadel 34letnega žagarja Maksa Potočnika, ki ga je s cepinom pobil na tla.

Za pravice nameščencev

Ljubljana, 26. novembra.

Društvo absolventov trgovskih šol prireja aktualna predavanja, ki zadevajo zlasti nameščenska, življenjska vprašanja. Eno takih zanimivih predavanj je bilo tudi zadnje, ki ga je imel v Kazini referent OUZD dr. Kovič in sicer o odpovedih, odpustih in dopustih nameščencev.

G. predavatelj je uvodoma naznačil ves kompleks, v katerega spadajo zadevna vprašanja in ki živo zanimajo slehernega nameščenca. V stvari gre za takozvano delovno pravo, katerega glavni predmet je odvisno človeško delo, kot bistvena vsebina službenega razmerja. Sicer se službena pogodba niti po temelju, niti po vsebini ne razlikuje od ostalih pogodbenih razmerij, vendar zavzema v razmerju do ostalih pravnih odnošajev izjemen slučaj. Delo, ki ga opravlja v službi človek, ni blago s katerim se trguje, marveč je trajnejše udejstvovanje službojemalčeve osebnosti v prid drugemu. Službene pogodbe ne smemo smatrati samo za nekako imovinsko pravno razmerje, kjer imata oba pogodbena dela enako gledanje na konkretno urejajoče se odnošaje. Službojemalec vstopa v službo, ker ga k temu sili gospodarska urejenost. Radi te nujnosti je pripravljen in mora biti pripravljen svojo osebnost podrediti delodajalcu, kar ima nujno za posledico različnost gledanja na službeno razmerje. še več, pojmovanje službenega razmerja postane celo nasprotno in ustvarja radi različnih interesov delojemalca na eni in delodajalca na drugi strani — neko trajno napetost med obema strankama.

Borba med obema činiteljema se mora nujno razviti v vsakem zgolj individualistično pojmovanem službenem razmerju v katerem je odvisnost službojemalca od službodajalca podana v največji meri. Da, napetost in borba se pojavlja celo izven konkretnega službenega razmerja in prehaja v borbo med organizacijami službojemalcev in službodajalcev, kar ima navadno za posledico sklepanje kolektivnih pogodb. Vir za nadaljnja predavateljeva razmotrivanja o naslovnih vprašanjih je bil poleg občega državnega zakonika novi obrtni zakon, ki velja za vso državo. Predavatelj, ki so mu poslušalci z zanimanjem sledili, je prikazal vse različne prilike, ki nastajajo v razmerjih med službojemalci in službodajalci in označil zaščito, ki jo nudi zakon tako enemu, kakor drugemu ter omenjal posebne pravice in tolmačil izčrpno pravno pot nameščencev v raznih položajih.

Virtuoz na kontrabasu

Ljubljana, 26. novembra.

Na videz je kontrabas okoren instrument in na svetu je malo virtuozov na kontrabasu. Novinarski koncert 1. decembra na Taboru pa bo pokazal, kako umetnost lahko doseže spretna roka in umetniška duša tudi na kontrabasu, in naši javnosti bo predstavil odličnega umetnika na tem instrumentu. To je kapelnik vojaške godbe 40. pp. Triglavskega, g. **Dragoljub Živanović**.

Odkar službuje v Ljubljani, sodeluje g. Živanović z največjim požtvovanjem in navdušenjem v orkestralnem društvu Glasbene Matice, na šoli matice poučuje kontrabas in povsod, kjer gre za resen glasben dogodek, je pripravljen svetovati in pomagati s svojim globokim glasbenim znanjem. Vojaška godba bo pod njegovim vodstvom otvorila novinarski koncert z državno himno, potem pa z ljubko in melodiozno overturo pokojnega slovenskega skladatelja Viktorja Parme.

V tretjem delu sporeda pa bo kapelnik g. Živanović izvajal koncertni komad za kontrabas-solo. To je delo znanega skladatelja in profesorja glasbe Franca Simandla ter je prišteto med najtežje koncertne komade te vrste. G. Živanovića bo spremljala na klavirju gospa Leopoldina Dörfler-Čerinova. Pri velikem in napornem delu, ki ga vrši kot vojaški kapelnik in kot sodelavec Glasbene Matice, g. Živanović doslej ni utegnil, da bi se javnosti predstavil kot virtuos na kontrabasu. Novinarji si štejejo v veliko čast, da se bo to zgodilo na njihovem koncertu.

Tatovi koles pod ključem

Poljčane, 25. novembra

Včeraj so naši orožniki prijeli in zaprli tri mlade fante, ki so se specializirali za tatvino koles. Med njimi se je zlasti odlikoval 18-letni Verk Ivan iz Draškovega sela pri Šmarju. Pred dnevi se je pojavil tudi v Poljčanah. Nekega večera je oprezoval pred gostilno Schönar v Lušečki vasi ter iznad stopnišča izmaknil kolo tukajšnjemu posestniku g. Antonu M.

A. M. je tatvino seveda takoj prijavil orožnikom, ki so šli z vso vnemo na poizvedovanje. Sled jih je vodila v sosedni šmarski okraj, kjer so kmalu našli ukradeno kolo. Razen tega pa so zaplenili in pripeljali s seboj še šest drugih koles, ki so bila zadnji čas ukradena neznanim lastnikom večinoma v celjski okolici, kjer se je tatinska družba potikala. Zadnje kolo je bilo baje ukradeno in veže nekega zdravnika v Celju nasproti kolodvora. Je to popolnoma novo kolo znamke »Radium« poniklano, vredno okrog 1.800 Din. Tudi ostala kolesa, med drugim znamke »Tribuna« in »Puch«, so razen enega povsem nova: eno kolo pa je žensko.

Verk, ki so ga z obema pomagačema vred včeraj odpeljali v zapore slovenjebistriškega sodišča, ima razen drugega na vesti že nad 50 kolesarskih tatvin. Ja v tem pogledu že znan specialist ter se je s svojo družbo pečal tudi s predelavanjem koles da jih je tako lažje in bolj brez skrbi razpečaval. Tudi M. kolo je bilo že v predelavi. Kolesa so večinoma prodajali na Hrvaško.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Četrtek, 26. novembra katoličani: Konrad.

DANAŠNJE PRIREDITVE:

Kino Matica: Ciganско dekle.
Kino Ideal Kneginja čardaša.
Kino Sloga: Črna soba.
Kino Union: Königsmark.
Kino Moste: Križarji
Kino Kodeljevo: Kdo je morilec?
Foto večer SPD ob 20. v društvenih prostorih na Aleksandrovi cesti 4-I.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leuštek, Resljeva cesta 1. Bahovec, Kongresni trg 12 in Nada Komotar, Vič, Tržaška cesta.

Nežka Vdovič umrla

Ljubljana, 26. novembra.

Gospa Nežka Vdovič, ki je včeraj v svojem 80. letu umrla v Ljubljani v Vegovi ulici, je imela velik krog prijateljev in znancev, od katerih jih že mnogo počiva tam, kamor poneso jutri tudi njo. V začetku tega stoletja so se zbirali v njenem domu prvi slovenski učenci prof. Masaryka, dr. Dermota, Dr. Dragutin Lončar, Zofka Kvedrova in drugi. Poleg teh so bili dobrodošli znanci, gostje in prijatelji njene hiše dr. Vladimir Jelovšek, Milan Pugelj, Andro Mitrovič, Svitoslav Peruzzi in še mnogi, ki so v časih »slovenske moderne« oblikovali naše duhovno življenje.

Razborita, vedra, blagega srca in zmerom polna vere v lepše čase, je ga. Vdovičeva junaško prenašala trde udarce usode. Zgodaj vdovela je požrtvovalno skrbela za svoje otroke. Izmed teh je najprej pokopala hčerko Milo, ki je študirala v Pragi ter bila potem v Ljubljani med prvimi Sokolicami in članicami Splošnega ženskega društvu. Kmalu za njo ji je smrt ugrabila drugo hčerko učiteljišnico Vido. Pred leti je izgubila svojega najljubšega sina, prvorojenčka Milčeta — pisatelja Bogomila Vdoviča. Po tem udarcu so jo začele zapuščati telesne in duševne moči. Zdaj žalujeta za materjo še sin Stanislav — pisatelj Janez Rožencvet — in najmlajša hčerka gdč. Darinka Vdovič, trgovka. V trajnem spominu pa bodo ohranili blago pokojnico tudi vsi njeni številni prijatelji in znanci. Naj počiva v miru!

Iz Celja

—c **Gregorčičeva akademija.** Celjska »Soča« bo priredila ob 30letnici smrti pesnika Simona Gregorčiča v soboto 28. t. m. ob 20. umetniško akademijo v veliki dvorani Narodnega doma. Na sporedu je spominski govor g. Franja Roša, nastop violinskega virtuoza g. ravn. Karla Sancina, koncertne pevke ge. Marte Oberwalderjeve, koncertne pianistke ge. Mirce Sancinove, petje Celjskega pevskega društva, govorni zbor pod vodstvom ge Sadarjeve, dve recitaciji, poleg tega pa bo še pesnica gdč. Ruža Petelinova recitirala Gregorčičevo »Sočo«.

—c **Andrejev sejem.** V ponedeljek 30. t. m. bo v Celju živinski in kramarski sejem, znan pod imenom Andrejev sejem.

—c **Nesreča ne počiva.** Ko je šel 7letni rejenec Franc Kozlevčar iz Zavrha pri Dobrni v torek opoldne v šolo, ga je sošolec na nekem mostu sunil. Kozlevčar je padel z mostu v vodo dva metra globoko, prijatelj z glavo na kamen in si prebil lobanjo. Istega dne si je 58letna zdravnikova soproga ga. Emilija Červinkova v Celju pri padcu doma na parketu zlomila desno roko. V ponedeljek si je 6letni železničarjev sin Maks Zagode v Žalcu doma pri padcu zlomil levo roko. Istega dne se je ponesrečil 34letni delavec Marko Šrol v Žalcu. Ko je hotel podpreti upreženi voz, sta konja potegnila, pri čemer je padel Šrol pod voz. Kolo je šlo čezenj in mu zlomilo desno lopatico. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

Iz Novega mesta

— **Francoski krožek v Novem mestu** priredi v soboto 28. t. m. ob 20. v dvorani tuk. osnovne šole akademijo, ki obsega poleg nagovora, recitacij, glasbenih točk, tudi Mabicheovo enodejanko: »Čriček pri mravljah«. Prireditev, h kateri odbor Francoskega krožka vljudno vabi vse Novomeščane, posetila tudi gg. E. Rémérand, francoski konzul in prof. Macroix iz Ljubljane. Po prireditvi bo v hotelu Metropol prijateljski sestanek v čast odličnima gostoma in nanj odbor prav tako vabi vse svoje člane, ter prijatelje francoske kulture.

— **Na Miklavžev sejem,** ki je bil zaradi državnega praznika 1. decembra, ki pade ravno na torek, preložen na 24. t. m., je bilo pripeljanih 1.385 prašičev, 605 glav goveje živine in 34 konj. Rejene prašiče so prodajali po 5 do 7 Din za kg, mlade prašiče za rejo par 250 do 300 Din, teleta od 5 do 6, govejo živino po kvaliteti od 3 do 4 Din za kg. Na živinskem in blagovnem trgu ni bilo posebne kupčije, ker ni bilo zunanjih kupcev.

— **Gozdni tek SK Elana.** V nedeljo 22. t. m. je SK Elan priredil svoj interni gozdni tek s sodelovanjem tuk. gimnazije in meščanske šole, za kar jima gre vsa zahvala. Propagandni namen je bil v polni meri dosežen, zakaj startalo je skupaj 17 atletov, kar je vsekakor razveseljivo. Teklo se je na dveh progah, daljša cca 3 in pol km, krajša 2.200 m, obe zelo težavni, s hudimi vzponi. Rezultati: daljša proga: sen. I. Kos Vinko 11. min. 57.7', II. Brumen. Krajša proga: juniorji: I. Vovk Franc 8 min. 13 sek., II. Oštere Adolf, 3. Černe Milan, 4. Žibert Franc juniorji netekači: 1. Šilih Niko, 2. Gunde Milan.

— **Iz organizacij občinskih uslužbencev.** Za predsednika Zveze organizacij mestnih uslužbencev v Ljubljani je bil 9. junija 1936 na občnem zboru izvoljen ravnatelj trošarinskega urada g. Ivan Zupan. Dosedanji predsednik Zveze, mag. direktor g. Jančigaj Franc izvolitve ni mogel več prevzeti. Tudi v Zvezi organizacij občinskih uslužbencev in upokojencev dravske banovine je nastala izpremememba, ker dosedanji predsednik g. dr. Rudolf Mole izvolitve ni več sprejel. Zato je bil na njegovo mesto izvoljen mag. direktor g. Jančigaj Franc, ki je pa pred kratkim predsedstvo Zveze odložil in zastopa sedaj imenovano Zvezo njen podpredsednik g. Kramberger Franjo, uradnik mestnega poglavarstva v Mariboru.

PRIDE V KINO UNION!

Markiza Pompadur

Velika romantična ljubezen slavne žene!
V glavnih vlogah
KATHE NAGY — WILLY EICHBERGER
LEO SLEZAK

Po nedolžnem v zaporu

Dva, ki sta se sramovala svoje zločinske preteklosti

Ljubljana, 26. novembra.

Čevljarski pomočnik Ježek iz Vevč in urarski pomočnik Leinfellner Ivan iz Ljubljane sta prišla spet pred sodnike malega senata.

Sodnik: **Ježek, kaznovani ste pa bili že večkrat!**

Obtoženec: Samo dvakrat, gospod sodnik, kar je zapisano več, je gotovo pomota.

Sodnik: Navadno se ne zmotijo, ko pišejo kazenski list, ali pa tako, da ne vpišejo vseh kazni.

Obtoženec: Nikdar nisem bil kaznovan na 2 meseca in nikdar na 6 mesecev.

Sodnik: Bomo takoj videli! (Sodnik pošlje paznika v pisarno po akte).

Sodnik: Štirikrat ste bili že kaznovani. Kaj nas vlečete, kar povejte kako so vas obsodili!

Obtoženec: Nekoč na 19 mesecev, pa na 15 mesecev.

Sodnik: Ojoj, zdaj šele vidim, še druge kazni imate. (Preštejte kazni v kazenskem listu). Petnajstkrat ste bili kaznovani, nekoč celo na leto dni robije, zaradi tatvin največ.

Obtoženec: 6 mesecev nisem nikdar sedel!

Sodnik pregleda kazni. **Izkazalo se je,** da je Ježek odsedel tudi že kazen 6 mesecev in kazen enega meseca. **Ježek ni bil** torej prvič pred sodniki, **pa je le skušal** zatajiti večino svojih predkazni, ko vendar ve, da imajo sodniki njegove akte v nekaj minutah lahko v rokah. Ali ni to čudno? Sodnik mu je črno na belem dokazal, da je sedel že 15krat. To je fanta tako prevzelo, da je molčal in ko ga je sodnik vprašal, ali je kriv utaje kolesa, zaradi katere je bil zdaj pred sodniki, je iztisnil iz sebe z muko besede: Sem kriv. Po razkrinkanju glede kazni ni imel več moči, da bi tajil.

Obtožen je bil tudi zaradi tatvine pernice. Ježek je izjavil, da je pernico pri neki stranki pod Gradom ukradel Leinfellner. Rabutala sta jabolka po vrtovih, nato je pa Leinfellner šel beračit in je izmaknil pernico, ki se je zračila na verandi. Kolo je Ježku nekdo posodil, Ježek ga je pa prodal. Tudi v Ljubljano se ne bi smel vrniti, ker so ga pred leti izgnali iz mesta.

Tudi Leinfellner je skušal zatajiti svoje prejšnje kazni. Ko je opazil, da ima sodnik njegove akte pri roki, je povedal po resnici, da je bil že petkrat kaznovan. Tatvino pernice je priznal. S tem priznanjem je bilo obenem dokazano, da sedi v preiskovalnem zaporu po nedolžnem neki Zakrajšek. Ježek in Leinfellner sta namreč stražniku in preiskovalnemu sodniku izjavila, da je tat pernice in še drugih predmetov Zakrajšek, katerega sta spoznala v zaporu. Zakrajška so aretirali na podlagi te ovadbe in te dni bi bil prišel pred mali senat zaradi tatvine. Državni tožilec je razširil obtožnici proti obema zaradi lažne prijave. Zakrajška bodo izpustili. Ježek je bil obsojen na dva meseca in pol zapora, Leinfellner pa na 4 mesece strogega zapora. Paznik ju je vklenil oba z eno verigo. Leinfellner je bil ogorčen in se je obregnil: »Kakor da sem dobil 40 let zapora!« Toliko ni dobil, pobegne rad in previdnost je mati modrosti tudi za jetniške paznike.

Sokolstvo

Dramski odsek jeseniškega Sokola

nas je v soboto in nedeljo prijetno iznenadil z veseloigro »Mladi gospod šef« v režiji agilnega člana br. Pogačnika Cirila. Naslovno vlogo je kreiral br. Pogačnik Ciril tako dovršeno, da je ustrezal še tako kritičnemu gledalcu. S tem nastopom nam je ponovno dokazal, da ima močan karakterni talent ter ga lahko prištevamo med elito jeseniških igralcev.

Vlogo Marlies je podala ses. Tatjana Obersnelova močno in naravno brez vsake sentimentalnosti. Njena igra je osvojila srca občinstva ter s tem ponovno dokazala svoj umetniški talent.

Prokurista Thalheimerja je jasno karakteriziral br. Berlot. Njegova igra je ustrezala prokuristovemu značaju, kakor ga zamišlja avtor. Br. Žvan nam je dal Fleisserja v dobri kreaciji ter izvrstno tipiziral strogega direktorja. Knjigovodjo Šikora je dobro postavil br. Vister z njemu lastno šegavostjo, kateri se je občinstvo prisrčno nasmejalo. Izvrsten je bil Bob Götz, katerega je podal br. Ručigaj naravno in tako prepričevalno, da je v svoji lenobi žel vse priznanje. Želeli bi, da ga še mnogokrat vidimo na našem odru. Odvetnika je podal zadovoljujoče br. Ogrin, vendar pa bi bil lahko malo močnejši.

V splošnem je igra popolnoma uspela in občinstvo pričakuje v tej sezoni še mnogo tako prisrčnih večerov. Vsem tistim pa, ki igre niso videli, priporočamo, da posetijo reprizo v nedeljo 20. t. m. ob 15.

Proslava 1. decembra sokolske župe Ljubljana

Ljubljana, 26. novembra

Letošnji državni in sokolski praznik 1. decembra bo Sokolska župa Ljubljana slovesno praznovala v ponedeljek 30. t. m. s telovadno akademijo, ki bo ob 20. v veliki dvorani na Taboru. S telovadno akademijo hoče ljubljansko sokolstvo pokazati sadove svojega vzgojnega dela v telovadnicah, ki bo s tem najlepše in najdostojnejše proslavilo veliki praznik našega državnega in narodnega zedinjenja. Telovadna akademija, ki jo prirejajo Ljubljanski Sokol, Sokol I Tabor, Ljubljana-Šiška in Ljubljana-Vič, bo najlepši uvod v Petrovo sokolsko petletko. Uvodoma se bomo spomnili v slavnostnem govoru velikega čina blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I Ujedinitelja, ki je na zgodovinski 1. december 1918 proglasil zedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev v enotno, močno in zedinjeno državno celoto. Spomnili se bomo njega-ustvaritelja enotne Jugoslavije in obnovili njegovo oporoko »Čuvali bomo Jugoslavijo!« Naše misli pa bodo pohitele tudi v kraljevi Beograd pred prestol mladega sokolskega kralja Petra II, ki mu bomo znova izrazili svojo neomajno zvestobo in ljubezen do viteškega doma Karadjordjevičev.

Po slavnostnem govoru bo sokolski pevski zbor zapel novo Gangl-Juvančevo sokolsko pesem »Dvignimo srca...«, nakar bo sledil izbran spored telovadne akademije. Telovadne točke, v kolikor smo jih imeli priliko videti pri vežbanju, bodo gotovo vzbudile

—u **Sokol I Ljubljana - Tabor** obvešča svoje članstvo, da bo v nedeljo 29. t. m. ob 16. uri v društveni telovadnici v Narodnem domu telovadni nastop društvenega naraščaja, ki bo v nedeljo 29. t. m. ob 16. uri v društveni telovadnici v Narodnem domu. — Članstvo se nadalje poziva, da se udeleži polnoštevilno skupne proslave 1. decembra, ki jo priredi sokolska župa na predvečer 30. t. m. ob 20. uri v veliki dvorani Sokolskega doma na Taboru; udeležba v krojih, le oni, ki nimajo kroja, se lahko udeleže te skupne proslave v civilni obleki z znakom. — Na praznik zedinjenja, dne 1. decembra pa bo v društveni telovadnici v Narodnem domu ob 11. uri slavnostna seja društvene uprave in prednjaškega zbora s svečano zaobljubo novega članstva, prevedbe dece v naraščaj ter naraščaja v članstvo. Na to slavnostno sejo ponovno vabimo vse društvene pripadnike — članstvo, naraščaj in deco — ter vse društvene prijatelje. Pri proslavi sodeluje fanfara društvenega jezdnega odseka. Ob 16. uri istega dne bo v društveni mali dvorani mladinska proslava praznika zedinjenja. Na sporedu so deklamacije in svečana lutkovna predstava. Na to proslavo vabimo predvsem starše in prijatelje naših najmlajših pripadnikov. Zdravo! Uprava in prednjaški zbor.

—u **Sokol I Ljubljana - Tabor** obvešča svoje članstvo, da je preminula sestra Marija Turk. Pogreb blagopokojne sestre bo danes ob 15. iz hiše žalosti, Vidovdanska cesta 3, k Sv. Križu. Pozivamo članstvo, da jo spremi (v civilu z znakom) na njeni zadnji poti v kar največjem številu.

Iz Maribora

— **Gledališče.** V soboto, 28. t. m. ponove Cankarjevo farso »Pohujšanje v dolini Šentflorjanski«, ki je najprivlačnejša predstava dosedanje dramske sezone. Predstava je za red C. Nedeljska popoldanska predstava bo Shakespearejeva komedija »Ukročena trmoglavka«. Zvečer pojo Albinijevo opereto »Baron Trenk«, delo velike glasbene vrednosti in prav razgibanega dejanja.

— **Gregorčičeva razstava.** Študijska knjižnica je v svoji čitalnici priredila razstavo Gregorčičevih del, rokopisov in važnejšega slovstva o tem velikem »Goriškem slavčku«. Razstava je odprta v običajnih uradnih urah do vključene sobote 5. decembra. Vstopnine ni.

— **Bloki »Pomoč potrebnih«,** ki jih je uvedla mestna občina, da se zatre preveliko beračenje po mestu s strani okoličanov, delomrznežev in raznih kriminalnih tipov, so se pokazali zelo praktični. Na ta način se je skoraj že docela odpravilo javno beračenje po ulicah. Da se čimbolj onemogoči tudi beračenje po hišah, mestna občina ponovno apelira na meščanstvo, naj se poslužujejo tudi vnaprej izključno le omenjenih blokov, ki se dobe v socialno-političnem oddelku in v vseh trafikah. Beračenje se more odpraviti ali vsaj omejiti le s sodelovanjem javnosti.

— **Sečnja in prodaja božičnih drevesc.** Mestno poglavarstvo opozarja prodajalce božičnih drevesc na banovinsko naredbo glasom katere se mora vsak prodajalec, ki pripelje na mariborski trg božična drevesa, izkazati s predpisanim izvoznim potrdilom.

— **Delo Pomožne akcije.** V torek zvečer se je vršila v mestni posvetovalnici seja širšega odbora Pomožne akcije v Mariboru, ki jo je vodil mestni župan g. dr. Juvan. Ta je podal izčrpno poročilo o delu Pomožne akcije v preteklem letu in orisal ves potek delovanja te plemenite ustanove od ustanovitve do danes. Iz poročila je razvidno, da so dosedaj v petih letih razdelili revežem več kot 3 in pol milijona dinarjev v obliki podpor, v naturalijah in zaslužku. V preteklem letu je Pomožna akcija uporabila v humanitarne namene 533 tisoč 729 dinarjev, od česar odpade 410 tisoč 598 dinarjev za mezde pri cestah delih, 81.916 dinarjev za prehrano in druge življenjske potrebščine ter 41.215 dinarjev za pisarniško službo. Sedaj je zaposlenih pri P. A 145 delavcev, ki so večinoma družinski očetje in pomoči najbolj potrebni. Iz poteka seje sklepamo, da bo tudi letošnje delovanje Pomožne akcije zelo uspešno in bo revežem prihranjena marsikatera solza bridkosti.

— **Alkohol terjal človeško življenje.** V bolnici je podlegel hudim poškodbam na glavi 24letni blapec Maks Cestnik iz Leg-

DNEVNE VESTI

— **Prof dr. Josip Ujčič beograjski nadškof.** Dosedanji katoliški nadškof v Beogradu Rafael Rodič je odstopil. Po sporazumu med Vatikanom in našo vlado je imenovan za novega beograjskega nadškofa vseučiliški profesor iz Ljubljane g. dr. Josip Ujčič.

— **Važna seja upravnega odbora Narodne banke.** V soboto bo redna mesečna seja upravnega odbora Narodne banke, na kateri se bodo baje obravnavala važna valutno tehnična vprašanja ukinitve devizne premije.

— **Bencin se ne bo pocenil.** V javnosti se širijo zadnje čase vesti, da bo taksa na bencin in olja znižana, da se bo torej bencin pocenil. Te vesti so pa preuranjene. Za novo proračunsko leto so določene enake takse na bencin, olja in bencinske proizvode kakor so bile v letu 1935/36.

— **Vozne olajšave za dijaške menze.** Prometni minister je odredil, da smejo dijaške menze brezplačno prevažati posode od kraja menze do kraja nakupa življenjskih potrebščin in sicer na podlagi pravilnika o voznih olajšavah za državno prometno osobje.

— **Železnica Varaždin—Koprivnica bo dograjena v juniju 1937.** Včeraj si je ogledal gradnjo nove železniške proge Varaždin—Koprivnica direktor zagrebške železniške direkcije ing. Matko Schneller z načelnikoma ing. Franjo Terčekom in Josipom Horvatom. Spomladi začno graditi gornji del proge, ker je spodnji v glavnem že dograjen. V Varaždin so že pripeljali okrog 50.000 železniških pragov, v torek so pa pripeljali že prve tračnice iz Moravske Ostrave. Proga bo dograjena do konca junija 1937, če ne bo kakih posebnih ovir.

*** KINO ***

TEL. 27-30 **SLOGA**

Film strahu in groze, nadvse napete vsebine
Boris Karlof
ČRNA SOBA

TEL. 21-24 **MATICA**

Danes poslednjič! — Komedija z obema popularnima komikoma Stanlio in Olio
CIGANSKO DEKLE

TEL. 22-21 **UNION**

Prekrasen film,
ki ga priporočamo najtopleje v ogled
KÖNIGSMARK
Po istoimenskem romanu z Elisso Landi v glavni vlogi

Predstave ob 16., 19.30 in 21.30 uri

— **Spomenica Rdečega križa.** Društvo Rdečega križa je dalo tiskati »Spomenico društva Rdečega križa«, v kateri je popisano življenje in delo društva v naši državi od njegove ustanovitve do danes. Knjiga je okusno natisnjena in obsega 30 tiskanih pol s 7 slikami izven besedila na finem papirju ter 159 slikami med besedilom. Cena knjigi je Din 18.—. Knjiga se naroča pri Glavnem odboru društva Rdečega križa v Beogradu, Simina ulica 19, ali pri Dravskem banovinskem odboru društva Rdečega križa v Ljubljani, Gosposvetska cesta 2-II. Hkrati naj naročniki nakažejo navedeni znesek Din 18 ter Din 3.50 za poštnino. Knjiga se pa lahko pošilja po povzetju ter se bodo v tem slučaju prišteli k znesku Din 18.— stroški za pošiljanje po povzetju.

— **Statistika zagrebškega gledališča.** Obe zagrebški gledališči sta imeli lani 760 predstav, ki jih je posetilo 356.000 ljudi. Dohodki so znašali 5,265.237 Din in so bili v primeri s predlansko sezono skoraj za 200.000 Din večji.

— Učiteljica gdč. **Mica Kezele** iz Ljubljane je te dni napravila v Beogradu strokovni izpit za strokovno učiteljico na šolah za defektno deco. Čestitamo.

— **Esperantski tečaj v Tržiču** se bo vršil v meščanski šoli. Otvoritev v soboto 28. t. m. ob 19.30.

— **Brzovlak na ozkotirni železnici.** Da se zboljša promet na ozkotirni železnici Beograd—Sarajevo—Dubrovnik so si zastopniki naše železniške uprave ogledali na Madžarskem motorne vlake za ozkotirne železnice, ki jih izdelujejo v Madžarski tvornici Ganz. Lokomotive za ozkotirne železnice vozijo s hitrostjo do 120 km na uro. Nekaj takih lokomotiv hoče kupiti naša železniška uprava.

— **3.000 stavkujočih delavcev.** Včeraj se je pričela stavka v tekstilni tovarni v Dugi Resi, in sicer zaradi odpusta dveh delavskih zaupnikov. Stavkati je začelo vse delavstvo okrog 3.000. Delavci pravijo, da se ne morejo vrniti na delo, dokler podjetje ne sprejme nazaj odpuščenih delavskih zaupnikov.

— **Putnik Ljubljana** organizira potovanje s posebnim vlakom na Dunaj od 5 do 10 decembra 1936. Odhod iz Ljubljane z brzim vlakom ob 23.54, povratek ob 22.03. Prijave do 30. novembra. Informacije pri biletarnicah Putnika v Gajevi ulici 3 in v hotelu »Metropol«.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da ne bo nobenih sprememb. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Splitu 12, v Skoplju 7, v Sarajevu 3, v Mariboru in Zagrebu 2, v Ljubljani 1.2, v Beogradu — 1. Davi je kazal barometer v Ljubljani 768.3 mm, temperatura je znašala — 1.5.

— **Nenadna smrt Slovenca na Sušaku.** Včeraj zjutraj je nenadoma postalo slabo nekemu starcu, da se je na cesti zgrudil in kmalu izdihnil. Gre za 74-letnega Andreja Ocepka iz Slovenije, ki je pa že 40 let živel na Trsatu. Najbrž ga je zadela srčna kap.

— **Strojevodja povozil lastnega sina.** V Jájcu se je pripetila včeraj zjutraj strašna nasreča. Strojevodja Josip Pravdalek je povozil svojega 13letnega sina Miroslava, učenca IV. razreda ljudske šole. Deček je šel s svojimi tovariši v šolo pa so se ustavili in malo poigrali na železniškem mostu. Ta čas je pa manevriral tovorni vlak in strojevodja ni opazil otrok na železniški progi. Lokomotiva je malega Miroslava strašno razmesarila. Ob pogledu na razmesarjenega sinčka se je nesrečni oče onesvestil in ko je prišel k sebi, si je hotel končati življenje.

— **Razbojništvo sredi Zagreba.** Včeraj je razburilo Zagrebčane razbojništvo sredi mesta. Dragotin Tepež je napadel dragoljarja Dragotina Armana. Udaril ga je z železno palico po glavi, pa udarec ni bil dovolj močan. Armano je jel klicati na pomoč, Tepež se je pa pognal v beg, pa so ga ljudje kmalu ujeli. Najbrž je hotel Armana oropati.

— **Grozna rodbinska tragedija.** V subotiškem predmestju Radanovcu se je odigrala včeraj dopoldne strašna rodbinska tragedija. Brat subotiškega narodnega poslanca advokata dr. Luke Pleskoviča Stjepan Plesković, po poklicu ekonom, znan izzivač in pijanec, je ustrelil z lovsko puško svojega nečaka, redarja Gezo Plesiča, težko ranil svojo ženo in si končal življenje. Hotel je umoriti tudi taščo svojega nečaka, kar je pa preprečil sosed.

— **Zagonetna smrt.** Zagrebška policija je uvedla preiskavo v zadevi zagonetne smrti krojača Josipa Lojana, ki so ga našli pred dvema tednoma okrvavljenega na ulici. Prepeljali so ga v bolnico, kjer je zdaj umrl.

— **Najstarejša Slavonka.** Na Golem Brdu pri Virovitici živi 105 let stara kmetica Marija Šmer, najstarejša Slavonka. Prvi mož ji je umrl pred 35 leti in od takrat živi s 30 let mlajšim kmetom Ivanom Imbrovičem. Sedanji svet se ji zdi zelo pokvarjen. Lani je še opravljala lažja domača dela, zdaj so ji pa moči končno opešale.

— **47 porok v enem dnevu.** V vasi Tolisi v Bosanski Posavini so imeli oni dan 47 porok. V tej vasi je namreč star običaj, da čakajo fantje in dekleta po več let, potem se pa vsi na en dan poroče. Že več let se pa tega običaja niso držali in šele zdaj je bil zopet obnovljen.

Iz Ljubljane

—lj **Praznovanje 1. decembra.** 1. december praznujemo kot državni praznik zedinjenja troimenega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev v enotno državo pod žezlom dinastije Karadjordjevičev. V ta namen bo tega dne ob 10. uri v tuk. stolnici sv. Nikolaja zahvalno cerkveno opravilo, kjer se bo zapela pesem z ustreznimi molitvami. V novi pravoslavni cerkvi na Bleiweisovi cesti bo služba božja istega dne ob pol 11. uri, v evangeljski cerkvi pa ob 10. uri. Na vseh državnih uradih, kakor tudi na zgradbah uprav javnopravnega značaja morajo biti razobešene državne zastave, v mestih in trgih pa morajo vsi lastniki zgradb izobesiti državne zastave. Istega dne sprejema gospod ban dravske banovine od pol 12. ure naprej v banski palači (Bleiweisova cesta 10) poklonitve in čestitke. — Ban dr. Marko Natlačen s. r.

—lj **Prenapolnjen infekcijski oddelek splošne bolnice.** Nalezljive bolezni, zlasti škrlatinka in davica v Ljubljani in okolici se širita. V splošno bolnico so prepeljali zadnje dni mnogo obolelih na škrlatinki in davici, tako da je infekcijski oddelek že nekaj dni prenapolnjen. Zaradi prenapolnjenosti so morali v bolnici bolnike odklanjati in se morajo mnogi zdraviti doma. Tako postaja nevarnost iz dneva v dan večja. Na davici so oboleli tudi odrasli, ne samo otroci.

—lj **Darujte, darujte, beračev je pa vedno več.** Mestna občina vedno znova poziva občane, naj darujejo odloženo obleko, obutev, perilo, posteljnino itd. da bo mogoče preskrbeti siromašne družine čez zimo. Lepo je to in ljudje radi darujejo kar imajo, saj so Ljubljančani znani po svoji dobrodelnosti. Večinoma so tudi že izročili odposlancem mestne občine, kar so imeli pripravljeno. Toda čim več je teh pozivov in daril, tem bolj nadlegujejo stranke po hišah sumljivi brezposelni, tem več je pritiskanja na kljuke, prosjačenja, pa tudi godrnjanja in grozenj. Največ je v Ljubljani skrite bede in to bi bilo treba najprej lajšati. Odločno bi bilo pa treba stopiti na prste izkoriščevalcem dobrodelnosti in teh je od dne do dne več. Pod pretvezo brezposelnosti se klatijo po hišah sumljivi ljudje, ki postajajo vedno bolj nasilni. Množe se primeri poškodovanja zvoncev, kljuk, ograj na stopnicah itd., pa tudi grozenj z nasiljem. Tu naj napravi oblast red, da bodo ljudje varni pred takimi tipi.

—lj **Podaljšanje Ilirske ulice in odkup ev. ekspropriacije hiš.** Podaljšanje te ulice je po regulacijskem načrtu mišljeno do Vidovdanske ceste. V to svrho bo treba na tej cesti odkupiti odn. ekspropriirati tri hiše. Ena teh je mestna. Pretekli teden so pričeli demolirati od teh pritlično hišo štev. 12. Ob tej podaljšani ulici, ki pa morda še kake dve leti ne bo zazidana, leži več stavbnih parcel, razpoložljivega sveta, kakor vrtov in par objektov, ki jih bo treba nakupiti in zazidati. Svet pa je na tem koncu precej drag.

—lj **Prometna ovira na Šentpetrski cesti.** Poleg hiše štev. 85, stoji v cesto pomaknjen vogal, ki je star kot hiša sama, ki pa zožuje tam cesto tako, da je pasaža opasna tako za vprežno živino in voznike, kakor tudi za pešce. Da se še danes trpi ta srednjeveški vogal kot škandalozna dekoracija uprav vaško-ozke šentpeterske ceste, dokumentira dovolj, koliko smisla ima in je imela mestna občina za regulacijo in olepšavo tam, kjer bi je niti pri kaki hribovski občini ne pogrešali. Občinski svet naj torej ta turški vogal odkupi in da podreti, če pa bi hišni posestnik zahteval za ta kos zidu pretirano ceno, naj ga pa občina da ekspropriirati! Pravi čudež pa je, da se do zdaj ob tem vogalu ni že par tucatov ljudi ponesrečilo in ob karambolih več konj ubilo!

—lj **Nov park ob pravoslavni cerkvi.** Vrtnarji so že delj časa na delu, da preurede okolico nove cerkve. V ta namen so podrli več dreves, ki so preveč zastirala cerkveno pročelje. Sicer je pa tudi vrtnarska arhitektonska ureditev in zgraditev novih poti, dohodov do cerkve, zahtevala, da so podrli drevesa. Samo po sebi se razume, da starega Trubarjevega parka ni več, odkar so sezidali sredi njega cerkev in da zato spremenjena okolica zahteva vrtnarsko preureditev. Kakor kaže, zaradi tega ne bomo izgubili parka, pač pa ne bo več takšen, kakršen je bil.

—lj **Stavbna sezona je še živahna.** Čeprav je začel že pritiskati mraz, je stavbna sezona še vedno precej živahna. Še celo v tem mesecu so začeli zidati nekaj stanovanjskih hiš, ki jih nameravajo spraviti pod streho še v tej sezoni, ako ne bo zima nastopila prezgodaj. Nedavno so začeli kopati temelje za veliko, trinadstropno stanovanjsko hišo ing. Koblarja na Tržaški cesti, na nekdanjem Tönniesovem zemljišču. Podjetje ing. Ledl namerava stavbo spraviti pod streho tudi v tej sezoni, ako ga ne bo prehitela prehuda zima.

—lj **Občani, darujte** odloženo obleko, obutev, perilo, posteljnino in drugo tako blago, ki ga sami ne potrebujete več. V Ljubljani je mnogo siromašnih družin, ki vsega tega nimajo in trpe mraz. V barakah, obitih s tenkimi deskami, tudi pečica v tej zimi nič ne izda. Otroci prezebajo dan in noč, po meščanskih hišah je pa toliko odej, rjuh, oblek, čevljev, ki niso več v rabi. V kratkem bo mestna občina postavila na prometne točke mesta posebne stojnice in sprejemala tam tako odloženo blago. Občani, ne pozabite na reveže! Usmiljenje in radodarnost sta znak plemenitega duha. Pripravite česar ne rabite več, da boste mogli hitro dati, ko bo mestna občina klicala in stvari zbirala.

—lj **Škarpa se ruši.** V Grubarjevem kanalu, nižje Poljanskega mostu, se je jel zadnji čas del škarpe (kock) ob levem bregu rušiti, ker jo je voda izpodjedla. Škarpa se ruši tudi na nekaterih krajih v glavni Ljubljanici strugi — med staro cukrarno in nekdanjim čevljarskim mostom poleg prisilne delavnice.

—lj **Ali poznate tisto kislico,** tistega Jurija Ljudevita, ki Turjačane izpodjeda ter jim manjša imetje? He, ga poznate in veste, kako je na svet prišel? Vidite, ne veste. Tomaž Ručigaj pa ve. Pa tudi vi boste zvedeli to in še marsikaj, če obiščete »Šentjakobsko gledališčec, ki ponovno vprizori v soboto in nedeljo staro zgodbo o Janezu Soncu in lepi gospe, ki mu jo je ugrabil Jurij Ljudevit in jo odgnal na Turjak, kjer jo je čuval Tomaž Ručigaj. Ta zanimiva predstava je vedno dobro obiskana, zato prosimo cenjeno občinstvo, da si preskrbi vstopnice v predprodaji, ki je v soboto in nedeljo od 10. do 12. in od 15. do 17. ure pri gledališki blagajni v Mestnem domu.

—lj **Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani** priredi jutri ob 18. v predavalnici internega oddelka splošne državne bolnišnice svoj 24. letošnji znanstveni sestanek. Primarij g. dr. Robert Blumauer bo imel predavanje: Cholelithiasis s kirurškega stališča. Vabljeni so vsi gg. zdravniki in medicinci.

—lj **Izložbe naših trgovcev so že v znamenju Miklavža.** Zlasti lepe so izložbe manufakturnega in nürnberškega blaga, modnih izdelkov in galanterijskih trgovin. Izložbe prihajajo do veljave zlasti v večerni razsvetljavi in nikjer ne manjka občudovalcev.

—lj **Med vsemi mladimi klavirskimi virtuozi,** ki so se posvetili koncertnemu življenju, zavzema Viktorija Svihlikova brez dvoma eno prvih mest. Njena umetniška igra in visoka muzikalnost združena z pravilno interpretacijo del največjih klavirskih skladateljev, ji je odprla vse koncertne dvorane in ji prinaša koncert za koncertom najlaskavejše ocene, ki govore z nekim posebnim občudovanjem o njej kot klavirskem fenomenu. Zato vabimo vse, ki se zanimajo za klavirsko igro na njen koncert, ki bo jutri v petek, dne 27. t. m. ob 20. uri v mali Filharmonični dvorani. Vstopnice od 20.— Din navzdol v Matični knjigarni.

—lj **Učiteljske abiturientke,** ki bi se rade udeležile telovadnega tečaja ponovno opozarjamo, naj se čim prej javijo. Prostih je še pet mest. Prijave sprejema odsek za brezposelne abiturientke prisekciji JUU, Frančiškanska ul. 6-I, vsak dan od 10. do 12. ure.

—lj **Dinamo svetiljke so kradli.** Policija je včeraj aretirala nekega 15-letnega fanta, pri katerem so našli celo zalogo nakradenih dinamo-svetilk. Kakor je policija ugotovila, se je pečala s tatvinami takih svetilk v prvi vrsti družbica lahkomiselnih fantov pobalinov, ki so se udejstvovali povsod v mestu. Kjerkoli so opazili kolo brez nadzorstva, so brž odvili od njega svetilko.

VIM čisti vse

tudi BARVANE PREDMETE!

Ker odpravi Vim tako prizanesljivo nesnago, je posebno dober tudi za čiščenje barvanih in lakiranih predmetov vseh vrst, kateri — ako se čistijo z Vimom — ostanejo dolgo kot novi.

Iz Trbovelj

— **Obratovanje rudnika v decembru.** Tukajšnji rudnik bo obratoval v mesecu decembru tudi 19 dni, in sicer 2., 3., 4., 7., 8., 9., 11., 12., 14., 15., 16., 18., 19., 21., 22., 23., 28., 29. in 30. Vse kaže, da bo letošnja zima za naše rudarstvo nekoliko ugodnejša, kakor so bile prejšnje. Sedaj prihaja po razmeroma lepi jeseni suh mraz, ki mu utegne slediti ostra zima, kakršne že dolgo ni bilo. Saj pa smo imeli zadnja leta izredno mile zime, ki so že itak težak položaj rudarske industrije in delavstva še poslabšale. Če se bodo naše in drugih starejših ljudi napovedi o ostri letošnji zimi uresničile, potem utegne to vplivati na boljšo zaposlitev v revirjih tudi preko prihodnjega poletja, če bodo ostala železniška naročila vsaj na sedanji višini.

— **Občinska seja.** Danes ob pol 16. uri bo v občinski posvetovalnici v Trbovljah seja tukajšnjega občinskega odbora. Na dnevnem redu je poročilo uprave, oddaja zidarskih, tesarskih in krovskih del za zgradbo stanovanjske hiše za upokojence, sprejem v domovinsko zvezo ter odpis neizterljivih trošarinskih kazni. Ker je to zadnja seja sedanjega občinskega odbora pred novimi občinskimi volitvami, utegne biti zlasti glasovanje prav zanimivo.

— **Tržni dan.** Včeraj je bil živilski trg izredno slabo založen. Blago je prineslo na stojnice le nekaj kmetic in branjevk, ki pa so tudi kmalu odšle, ker ni bilo kupcev. Imele so pa večinoma perutnino in jajca, le malo povrtnine. Jajca se niso pocenila, pa tudi ne podražila. Prodajale so jih po 8 kom. za kovača. Tudi kokoši so še vedno po 22 do 24 Din. Nekaj branjevk je prodajalo tudi zelje, ki ga od časa do časa dovažajo na trg z lojtrskimi vozovi. Zelje prihaja v Trbovlje iz ljubljanske okolice, vendar pa letos niso tako lepe glave kakor druga, leta. Pravijo, da letos ni posebno dobro uspevalo, kljub dobri zemlji. Ljudje se tudi pritožujejo, da je na trboveljskem živilskem trgu mnogo dražje nego na mestnih živilskih trgih, čeravno so mestne pristojbine mnogo višje nego tukajšnje občinske. Ljudje pripisujejo krivdo nekaterim tukajšnjim branjevcem, po katerih cenah se potem ravnajo kmetice, ki prinašajo svoje pridelke na trg. V naslednjih dneh bomo skušali primerjati v našem listu tukajšnje tržne cene s cenami na ljubljanskem in celjskem trgu, da ugotovimo upravičenost teh pritožb. Pravtako bomo skušali primerjati cene mesa, slanine in masti.

SK Slovan : SK Amater. V nedeljo je gostoval na Amaterjevem igrišču ljubljanski SK Slovan, ki ga je povabil v goste naš Amater. V začetku igre je Amater potisnil goste v defenzivo, vendar pa je moštvo Slovana mudilo žilav odpor, ki so ga Amaterci zaman skušali zlomiti. V drugem polčasu pa so se Slovanovci opomogli ter se otresli napadajočega nasprotnika. Prešli so v ofenzivo ter resno ogrožali svetišče Amaterja, čigar vratar pa jim je onemogočil sleherni uspeh. Končno so gostje sprevideli, da so vsi njihovi napori zaman, pa so odnehali, zato je izpadla borba neodločeno 0:0.

Naše gledališče

DRAMA

Četrtek 26.: Zaprto.
Petek 27.: ob 15. Kralj Lear. Dijaška predstava. Cene od 2 do 14 Din.
Sobota 28.: Na ledeni plošči. Izven. Cene od 20 Din navzdol.
Nedelja 29.: ob 15. Tudi Lela bo nosila klobuk. Izven. Cene od 20 Din navzdol.
Ponedeljek 30.: Kadar se utrga oblak. Premierski abonma.

★

V proslavo narodnega praznika se bo vršila na predvečer 30. t. m. krstna predstava Žigonove drame v treh dejanjih »Kadar se utrga oblak«. V delu nastopajo sledeče osebe: Kalan, lesni trgovec—Levar, Ana, njegova žena—Marija Vera, Lojze Kalan—Gregorin, Andrej, žagar pri Kalanu—Potokar, Lenka, njegova hči—Mileva Bokarjeva, Izda, trgovec—Skrbinšek, Pavlič, poštar—Lipah. Režiser: C. Debevec.

OPERA

Četrtek 26.: Seviljski brivec. Red. Četrtek.
Petek 27.: Zaprto.
Sobota 28.: La Boheme. Premierski abonma.
Nedelja 29.: ob 15. Mala Floramye. Izven. Znižane cene. Ob 20. Ples v maskah. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.
Ponedeljek 30.: Zaprto.

★

Premiera Puccinijeve opere »La Bohemec se bo vršila v soboto 28. t. m. Invencijozna Puccinijeva glasba je popularizirala najlepše arije iz te opere: Rudolfovo: »Ko led je ta ročica . . .«, Mimino: »Ime mi je Mimi . . .«, njun zaključni duet iz I. dej. Musettino bravurozno arijo »Kadar zvečer na ulici svetilke se prižgo«, Rudolfov in Marcelov duet v III. dej., ter Colinovo arijo s plačem in Mimino smrtno pesem. Besedilo je na novo prevedel dirigent Štritof. Predstava bo za premierski abonma.

Radioprogram

Petek, 27. novembra

11: Šolska ura: Naši izseljenci. Koliko jih je, kje prebivajo in kakšne so njihove vezi z domovino. — 12: Odmevi iz naših krajev (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Iz opernega sveta (plošče). — 14: Vreme, borza. — 18: Ženska ura: Kaj usposoblja družino za njeno vzgojo (gdč. Srečka Labernik). — 18.20: Plošče. — 18.40: Francoščina (g. dr. Slanko Leben). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: O gledališču (Ciril Debevec) Ljubljana. — 19.50: Zanimivosti. — 20: Rezervirano za prenos. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. 22.30: Angleške plošče. — Konec ob 23.

MALI OGLASI

Beseda 50 para, davek Din 3.—, beseda 1 Din, davek 3 Din preklici
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

PRODAM

Beseda 50 par, davek 3 Din
Najmanjši znesek 8 Din

KROMPIR

lepo, zdravo, odbrano blago oddaja, dokler zaloga
po 65 par kg
tvrdka A. VOLK
Ljubljana, Resljeva cesta 24

POLENOVKO

prvovrstno priporoča Kovačič, Miklošičeva 22. 582

OTROŠKI VOZIČEK

s puncko za otroka poceni prodam. Rožna dolina, Cesta II-7. 3063

RAZNO

Beseda 50 par, davek 3 Din
Najmanjši znesek 8 Din

ZIMSKE SUKNJE

boljše vrste. Hubertus nepremočljiv 250 Din, perilo in vsa praktična oblačila nudi po reklamnih cenah Presker, Sv. Petra cesta 14. 6. R.

IVAN MAGDIČ
krojač
LJUBLJANA
GLEDALIŠKA ULICA 7
sprejema likanje, popravila in se priporoča. 3061

Sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo, da je naša dobra mati in stara mati, gospa

† NEŽA VDOVIČ

danes zjutraj v 80. letu starosti v Gospodu zaspala.
Pogreb bo v petek, dne 27. t. m. ob 2. uri popoldne iz Vegove ulice 8 na pokopališče k Sv. Križu.
V LJUBLJANI, dne 25. novembra 1936.
Sin STANISLAV, hči DARINKA, snaha MIRA, vnuki ALENKA, JURČEK in NEŽICA.

Makulaturni papir
proda
uprava „Slovenskega Naroda"
Ljubljana, Knaflijeva ulica štev. 5

Ljubljanske občinske zadeve

Konec poročila o torkovi seji ljubljanskega mestnega sveta

Mestna zdravstvena zadruga in statistični odsek

Mestni svet je nato obravnaval predlog m. s. dr. Bohinjca o ustanovitvi zdravstvene zadruge odnosno zavarovalnice za primer bolezni. Vodstvo mestne zdravstvene službe naj bi proučilo vprašanje, kako na področju mestne občine organizirati zavarovanje za primer bolezni, bodisi v obliki zadruge ali v obliki podobne priviligirane zavarovalnice po predpisih zavarovalnega regulativa. V dveh mesecih naj bi poročalo zdravstvenemu in socialno-političnemu odboru o tem vprašanju, da bi nato o njem defenitivno sklepala. Vprašanje naj bi proučila posebna komisija zdravnikov in uradnikov mestne občine. Svoj predlog je utemeljeval predvsem s tem, da so v prvi vrsti javne korporacije dolžne dati inicijativo in vzbuditi interes za zdravstvene ustanove. Ogromna večina mestnega prebivalstva zdravstvenega zavarovanja sploh ne pozna. Primerna organizacija naj bi po socialnih načelih in z znosljivimi premijami ter z moralno in materijalno pomočjo mestne občine zavarovala celokupno prebivalstvo mesta za primer bolezni po načelu proste izbere zdravnikov. Predlog je bil prepuščen zdravstvenemu odboru

M. s. dr. Bohinjec je vložil tudi predlog o zbiranju, sestavi in objavi statističnega gradiva o socialni strukturi mestnega prebivalstva. Vsekakor bi moral statistični odsek celotni mestni upravni službi dajati smernice za njene inicijative in pobude, da bi bilo mogoče na tak način v komunalni politiki izogniti se nevarnim eksperimentom.

Tudi finančno politiko je mogoče postaviti na pravične osnove le s pomočjo statističnih podatkov. Občinska uprava nima zbranega gradiva o industrijskih, trgovskih in obrtnih podjetjih v mestu po vidikih, ki so za zdravstveno in socialno politiko med delavci in nameščenci nepogrešljivi. Zaradi tega naj bi statistični odsek sestavil podroben pravilnik za zbiranje, vodstvo, sestavo in objavo statističnih podatkov glede vseh važnejših pojavov gospodarskega, socialnega in kulturnega življenja v mestu. Pravilnik naj bi omogočil predvsem dobro organizacijo statističnega odseka in zadostno dotacijo z osobjem in kreditom. Ta pravilnik bi se moral uveljaviti že s pribodnjim letom.

Župan je izjavil, da statistični odsek z nalogami, kakor si jih zamišlja predlagatelj, dejansko že obstoja pod vodstvom g. Pipa. Doslej je bil prideljen kulturnemu oddelku, s prihodnjim letom pa bo prešel k mestnemu predsedstvu. Tedaj bo tudi dobro zaseden in reorganiziran, tako da bo predlagatelju ustreženo.

Županova pojasnila k novi ureditvi uradnih ur na magistratu

Župan je zatem prečital še interpelacijo m. s. dr. Bohinjca glede ureditve delovnega časa v mestnih uradih. Nova ureditev uradnih ur je bila, kakor je že na zadnji seji izjavil g. župan, določena v sporazumu z zastopniki uradništva. Naknadno pa se je interpelant prepričal, da takega sporazuma ni bilo in da o njem oficijelne organizacije magistratnih nameščencev ničesar ne vedo ter da jih pri tej ureditvi tudi nihče ni zastopal. Ureditev uradnih ur ni zadovoljila magistratnih nameščencev. Vprašanje je, ali je uvedba deljenega delovnega časa trajnega ali začasnega značaja in če je začasnega, kako dolgo bo to trajalo, vprašanje je tudi, kakšni stvarni razlogi so bili merodajni za uvedbo delovnega časa, ali nova ureditev ni v nasprotju s splošno socialno zahtevo nameščencev in delavcev po nedeljskem delovnem času, kakor ga imajo v državni upravi, ali bo zaradi tega za snažilno osobje uvedeno nočno delo in končno, kakšni so stroški v zvezi s spremenjenim delovnim časom ter kako se bodo krili. Umestna bi bila pač namestitev novih delovnih moči, da bi se tako ublažila brezposelnost posebno med mlado inteligenco. Tudi čas za sprejemanje strank je prepičlo odmerjen. In sploh je bil dr. Bohinjec mnenja, da bi moral o razdelitvi delovnega časa odločati pač občinski svet.

Župan je kar sproti odgovarjal na zastavljena vprašanja. Poudaril je, da je bila zveza mestnega nameščenstva obveščena o tem, da se ima na novo urediti delovni čas. Njena deputacija je bila zaradi te zadeve dvakrat pri njem. Naknadno pa so pričeli nekateri mestni uslužbenci zabavljati nad novim delovnim časom. Da pa je bil uveden deljeni delovni čas, so bili odločilni tehtni razlogi. Nujno je potrebno, da se likvidirajo vsi ogromni zastanki, ki jih je bilo deloma že od prej in ki so spričo počitnic in posebno zaradi inkorporacij okoliških krajev še posebno narasli. Dela je izredno mnogo in zastopniki nameščenstva so se na njegov pritisk spričo takih nujnih razlogov sami odločili za novo ureditev njihove službe.

Zaradi zastankov je sam revidiral poslovanje po uradih. Ugotovilo se je, da je le v domovinskem uradu po 6 mesecev, eno in dve leti starih aktov kar 1.367. Posamezni občinski svetniki so pričeli protestirati proti dr. Bohinjcu, češ da je hotel izzvati politično debato. Dr. Bohinjec jim je odgovoril, da takega namena ni imel, nego je hotel le izvedeti za stvarni položaj, zaradi katerega se je delovni čas nameščenstva na novo uredil.

Milijonarjevi davčni zaostanki

Pri eksekutivnem oddelku, je nadaljeval župan, pa je v zastanku kar preko 5.000 aktov. Zaradi boljše ilustracije je navedel tudi primer nekega ljubljanskega milijonarja, ki dolguje mestni občini samo na vodarini in gostaščini 120.000 Din. Na njegovo vprašanje zakaj se ta denar ne izterja mu je referent dejal, da moža nikoli ni v Ljubljani, da ga bo skušal rubiti. Ko pa se bodo vsi ti zastanki odpravili, se bodo spet lahko uvedle normalne uradne ure.

Končno je mestni župan prečital še samostojni predlog m. s. Lužarja, da bi se Levčeva cesta v Rožni dolini med cesto I. in cesto na Rožnik dejansko uredila, posula vsaj z gramozom, da bo porabna vsaj za pešce. S tem se bo omogočil neposredni prehod z Rožnika do Tržaške ceste, tako da ljudem ne bo treba hoditi po bližnjih travnikih. Predlog je bil prepuščen gradbenemu uradu.

Tajna seja

Javna seja se je s tem ob pol 8. zaključila. Po kratkem presledku ji je sledila tajna seja, na kateri so obravnavali oddajo mest na osnovi javnega razpisa za mestno zdravnico in mestno skrbstveno sestro, prošnje mestnih uslužbencev za upokojitev, za odmero rodbinske pokojnine in posmrtne četrti, za bolniške in študijske dopuste ter razne druge personalne zadeve. Mesto službenega zdravnika je bilo oddano dr. Jožici Žitkovi, mestne skrbstvene sestre pa gdč. Bogomili Slapšakovi. G. Vrančič pri Mestni hranilnici je bil imenovan za tajnika, g. Matija Rode pa za glavnega knjigovodjo. Poleg drugih sta bila upokojena monter Ivan Gantar in Ivan Gorišek.

1000 del v nakladi 26,000.000 izvodov

To je program sovjetskega državnega založništva za prihodnje leto

Sovjetsko državno založništvo je objavilo v glavnih obrisih svoj program za prihodnje leto. Izražen v številkah obeta tisoč literarnih del v skupni nakladi 26,000.000 izvodov. Če si ogledamo program, vidimo v njem zopet prizadevanje nuditi sovjetskemu čitatelju poleg sodobnih pisateljev tudi najboljša dela domačih in tujih klasikov.

Med klasiki je na prvem mestu Puškin. Nekatera jubilejna dela ob stoletnici smrti velikega pesnika so izšla že letos. Prihodnje leto izidejo deloma nadaljnji zvezki zbranih Puškinovih del, med drugim en zvezek v nakladi 200.000 izvodov, deloma pa poedina dela. Skupno izide 2,000.000 izvodov Puškinovih knjig. Izmed ruskih klasikov so na programu še Černyševski v 18 zvezkih, Nekrasov v 11, Lermontov v 4, Turgenjev v 6 zvezkih, dalje Ščedrin, Gercen, Uspenski, Ostrovski in Gogol. V novi izdaji izidejo tudi zbrani spisi Maksima Gorkega v 13 zvezkih. Razen tega izide nova izdaja «Matere», četrti del »Klima Samgina«, nova izdaja «Detstva» in »Mojih univerz«. Knjige Maksima Gorkega izidejo v ogromni nakladi en milijon izvodov.

Maksim Gorki

Izmed tujih klasikov izda državno založništvo Flauberta, Balzaca, Maupassanta, Daudeta, Schillerja, Goetheja, Shakespeareja in zbornik literature 18. stoletja. Naklada teh knjig se bo gibala med 75 in 100.000 izvodov. Knjižnica čitatelja začetnika, ki izhaja letos v najvišji nakladi 100.000 izvodov, se bo tiskala prihodnje leto v nakladi 200.000 do 300.000 izvodov.

Turgenjev na mrtvaškem odru

Proza sodobnih sovjetskih pisateljev je zastopana z naslednjimi novostmi: Izide prvi del Puškina izpod peresa J. Tinjanova, dalje »Obramba Carjeina« Alekseja Tolstega, «Stroj izpremenb» J. Oleša, IV. in V. del Fadejevega romana »Zadnji iz Udege«, drugi del Gladkovega romana »Energija«, novi roman N. Ostrovskega »Rojstvo viharja«, »Žerjavi na obzorju« Artema Veselega, »Modrikasta polja« I. Makarova, »Na vzhodu« P. Pavlenka, »Mladost« D. Jasienskega, »Obleganje Urde« Leva Slavina i. t. d.

Nove izdaje starejših knjig sodobnih ruskih pisateljev so za prihodnje leto dokaj omejene. Napovedan je samo Serafimovičev »Železni potok«, Fadejeva »Poguba Levinsonovega oddelka«, »Partizanske povesti« Vsevoloda Ivanova, Mališkinov »Sevastopol«, Leonovi »Jazbeci« in podobno. Te knjige izidejo v nakladi od 25 do 30.000, dalеč pred njimi po bodo seveda nove izdaje Solohove »Razburkane zemlje«, »Furmanove« Capajeva, Povesti Gorkega in knjiga Ostrovskega »Kako se je kalilo jeklo«. Te izidejo v nakladi 500.000 izvodov.

V poeziji vodi Majakovski, čigar zbrani spisi so se letos znatno zakasnili. Za prihodnje leto se pripravljajo akademska zbrana dela Majakovskega v 12 zvezkih. Izmed sedanjih pesnikov so v programu nove zbirke Lugovskega, Tihonova Prokoljeva, Kirsanova, Antokolskega, Selvinskega, Demjana Bednega in Asejeva. Razen tega izide zbornik umrlega pesnika Bagrickega in dva zvezka obsegajoča antologija pesmi vseh narodov Sovjetske Rusije. Razen te antologije bo izhajala zbirka »Tvorba narodov SSSR«, v katerih izidejo deloma antologije sodobne ukrajinske, gruzinske in turanske poezije ter nove knjige pesnikov. Perzijca Lachutija, Dagestanca-Sulejmana Stalskega, Gruzincev Tabidza, Čikovanija in Gapriandašvilija, Ukrajinca Pavla Tičine in drugih. V tej zbirki izidejo izbori folklore sovjetskih narodov.

Gogol

Za prihodnje leto je sprejetih v program mnogo novih literarno-historičnih in kritičnih del. To je polje, kjer je bila sovjetska literatura doslej razmeroma najslabša. Med pomembnejšimi deli je treba omeniti monografijo I. P. Bespalova o Majakovskem in večjo študijo Ilje Gruzdeva o Gorkem. Državno založništvo začne v letu 1937 novo zbirko popularnih knjig o največjih pojavih ruske literature. Izidejo življenjepisi Puškina, Gorkega, Nekrasova, Dostojevskega, Ščedrina, Belinskega, Uspenskega in Lermontova. V veliki nakladi izidejo zborniki izbranih razprav klasičnih kritikov Černiševskega, Dobroljubova, Belinskega in Pisareva. Bogat je tudi program državnega založništva glede tuje literature. V programu so zlasti zastopane francoska, angleška, ameriška, nemška in španska literatura. Čudno pa je, da poročilo ravnatelja državnega založništva Nakorjakova ne omenja nobenih prevodov iz češke in slovaške literature, čeprav so padli v tem pogledu že konkretni predlogi, s katerimi deli se bo pričelo.

Čelo in inteligenca

Obliki čela so pripisovali učenjaki večji pomen, nego ga zasluži. Ljudje z visokim in posebno lepo izbočenim čelom so veljali za inteligentne in nadarjene, čeprav to ne drži vedno. Morda se je to naziranje udomačilo zato, ker daje visoko izbočeno čelo človeku resen izraz ki se še poveča o tem, da nosijo taki ljudje glavo navadno pokonci, da se zde še ponosnejši in resnejši. Če bi pa visoko čelo res izražalo posebno inteligenco in nadarjenost, bi bili najinteligentnejši Eskimi in Indijanci, ker naletimo pri njih največkrat na tako obliko čela. Že to nam pa dokazuje, da to naziranje o inteligenci ni točno.

Tudi ljudje z nizkim čelom so lahko nadarjeni in inteligentni, ker njihova zgornja polovica možganov ni stlačena kakor se zdi človeškemu očesu,, temveč je samo spodnji del možganov potisnjen nekoliko naprej. Niti velikost možganov ni merodajna za človeško prebrisanost in nadarjenost. Odločilnejša je količina sive možganske snovi, še bolj pa njena struktura. So ljudje z zelo majhnimi možgani, a vendar visoko nadarjeni kar vidimo zlasti pogosto pri slabotnih, suhih ljudeh in pri ljudeh z ozkimi lobanjami. Na drugi strani se je pa že večkrat pokazalo, da so ljudje z velikimi možgani kaj malo inteligentni, da o nadarjenosti sploh ne govorimo. V takih primerih je na možganih malo gub.

Zato tudi manjših ženskih možganov ne smemo smatrati za dokaz manjših duševnih sposobnosti. Napačno je naziranje, da deluje pri duševnih delavcih samo sprednji del možganov, kajti pri vsakem duševnem delu delujejo možgani kot celota, torej vsi njihovi deli. Kakor vsak stroj, potrebujejo tudi možgani izvesten dotok energije, ki jo dobavlja človeku primerna hrana. Kakšna hrana pa koristi možganom, nam učenjaki še niso povedali.

Morilec odnesel glavo svoje žrtve

Zagoneten umor raziskuje frnancoska policija v francoskem industrijskem mestu Roubaix. V petek zjutraj je našla 29-letna Poljakinja delavka Novakova, ki je ločena od svojega moža in je živela že tri leta v divjem zakonu z 28-letnim Poljakom Ignacem Kojaskim, truplo svojega ljubčka v mlaki krvi. Morilec je odrezal svoji žrtvi glavo z nožem in jo odnesel. Kojaski je bil zaposlen v kemični tovarni v Watrelos. V četrtek je bil prost in odnesel je pismo na pošto. Vrnil se je pozno zvečer in Novakova, ki je bila že v postelji, je slišala, da je prišel z nekim moškim in da se z njim prepira. Iz prepira se je razvil pretep, kar je spoznala Novakova po premetavanju pohištva.

Novakova se ni upala iz spalnice, ker je bil Kojaski nasilen, kadar je prišel pijan domov. Večkrat jo je do krvi pretepel. Tako se je v spalnici zabarikadirala in ko je proti jutru ropot v pritličju utihnil, je zaspala. Zjutraj pa je našla svojega ljubčka umorjenega z odrezano glavo. Novakova trdi, da neznanca ni spoznala po glasu, vendar pa je preiskovalnemu sodniku izjavila, da je njen bivši mož ujf in njenemu ljubčku grozil, da ju bo ubil in da sta zato imela oba vedno pri sebi samokres. Pri umorjencu niso našli samokresa. Novaka so zaslišali, pa je takoj dokazal alibi. Drugih sledov za morilcem pa policija zaenkrat še nima.

Iz Zagorja

— **Rudarjeva nezgoda.** Vidmarja Alojzija iz Izlak, je pri delu zadel večji kos, ki se je utrgal iz rovovega oboka na tilnik. Pod udarcem se je nezavesten zgrudil. Pozneje je bruhal. Zdaj se zdravi v ljubljanski bolnici. V nedeljo se je nameraval poročiti. Želimo mu, da bi kmalu okreval.

— **Za obdaritev revne dece z obutvijo je priložila TPD na intervencijo zaupnikov II. rudarske skupine 5000 Din. S tem bo mogoče obuti še kakih 40—50 otrok. V imenu najpotrebnejših našo toplo zahvalo.**

— **Važne osebne izpremembe pri rudniku** se obetajo z novim letom. Namestu ravnatelja ing. Biskupskega bo po naših informacijah imenovan ing. Kalka iz Rajhenburga. Težko bomo pogrešali obratovodjo vzhodnega dela Trbovelj. V zameno pa bomo dobili iz Hrastnika asistenta obratovodje ing. Freyerja, znanega sokolskega delavca. V dolini ostane še nadalje priljubljeni obratovodja ing. Mastnak.

— **Sokolska akademija** na predvečer dr. žavnega in sokolskega praznika se prične v ponedeljek 30. t. m. ob 19. uri v dvorani Sokolskega doma. Izredno pester spored obsega 13 izbranih nastopov vseh oddelkov. Po akademiji prosta zabava ob ubranih zvokih jazza sokolskega Tabora v Ljubljani. Na državni praznik 1. decembra bo ob pol 10. uri slavnostna seja uprave s predpisanim programom. Uprava poziva vse člane in vabi celokupno narodno javnost, da se sokolske prireditve v čim večjem številu udeleži! Zdravo!

— **Pevski koncert** agilnega »Loškega glasu« je proti vsemu pričakovanju zelo zadovoljivo napolnil sokolsko dvorano. Mladi zbor 20 grl je zapel pod vodstvom svojega neumornega pevovodje učitelja g. Draga Korošca 15 narodnih in umetnih pesmi z lepo ubranostjo ter izredno izpiljeno vokalizacijo. V zasedbi prvega tenorja smo pogrešali probojnosti kar pa gre na rovaš onih pevcev ki so bili ob nastopu zaposleni v rudniku. Občinstvo je pevce nagradilo z zasluženim aplavzom. V prijetno dolžnost si štejemo, da popravimo naše slabo mnenje o naši kulturni javnosti, ki se je odzvala v res zadovoljivem številu ter pokazala, da le še vedno ceni požrtvovalno delo na kulturnem polju. Želeli bi samo, da bi se ta vnema ne le ohranila, temveč še poglobila in pripomogla, da se kulturno delo sploh spet razživi. Škoda, da je »Loški glas« s tem nastopom izgubil svojega pevovodjo, ki je že naslednji dan odšel na daljno službeno mesto. Upamo, da se bo prizadevanju članstva posrečilo priskrbeti mu namestitev v domačem kraju.

EMILE GABORIAU 70

ZAKONSKI IN NEZAKONSKI SIN

ROMAN.

— Naj vstopi, — je dejal sodnik.

Mislil je, da bo zagledal na pragu sorodnico tega ali onega obdolženca v preiskavi še pred umorom v La Jonchere. Hotel se je je čim prej znebiti. Ko je zaslišal, da so se vrata odprla, se ni dal motiti in niti obrnil se ni. Zadovoljil se je s tem, da je pogledal v zrcalo. Toda v naslednjem hipu je ves prestrašen odskočil, kakor da je zagledal strašilo. V silnem razburjenju je izpustil kozarec, ki je padel na tla in se razbil na drobne koščke.

— Klara! — je zajecljal, — Klara!

Bila je res Klara Arlangeeva. To tako ponosno in obenem tako neobrzdano dekle je našlo v sebi dovolj poguma priti k njemu, samo ali skoraj samo, kajti njena spremljevalka, ki je bila ostala v predsobi tu ni prišajala v poštev. Sledila je močnemu čutu, ko je zadušila v sebi svojo običajno bojazljivost.

Mirno in dostojanstveno je stopila k preiskovalnemu sodniku in mu podala roko.

— Saj sva še vedno prijatelja, kaj ne? — je dejala z otožnim nasmehom.

— Da, — je odgovoril skoraj neslišno, — še vedno sem vam udan.

Klara Arlangeeva je sedla v širok naslanjač, kjer je bil oče Tabaret dve noči poprej zasnoval Albertovo aretacijo. Daburon je pa stal naslonjen na svoj stol.

— Ali veste, čemu prihajam? — je vprašalo dekle.

Prikimal je.

— Zvedela sem za ta strašni dogodek šele včeraj, — je nadaljevala Klara. Zdelo se jim je najpametneje utajiti mi to in da ni bilo zveste Schmidtove, bi tega še zdaj ne bila vedela. O kakšno noč sem preživela! Prvi hip sem bila vsa iz sebe, ko so mi pa povedali, da je vse odvisno od vas, me je groza minila. Gotovo ste se lotili te zadeve meni na ljubo, kaj ne? O, saj vem, kako dobri ste. Kako bi vam mogla kdaj izraziti vso svojo globoko hvaležnost?

Koliko ponižanje je bila za tega strogega sodnika tako topla zahvala! Da, prvi hip je mislil na Klaro Arlangeevo, potem pa... Povesil je glavo, da bi se izognil krasnemu Klarinemu pogledu, tako čistemu in tako samozavestnemu.

— Ne zahvaljujte se mi, gospodična, — je zajecljal, — saj nimam pravice do vaše hvaležnosti!

Klara je bila sama prvi hip preveč razburjena, da bi bila opazila Daburonovo razburjenost. Njegov drhteči glas je bil vzbudil njeno pozornost. Ni pa vedela, kdo je temu kriv. Mislila je, da vzbuja njena navzočnost v njem zelo bolestne spomine. Videla je, da jo še vedno ljubi in da trpi. Pri tej misli je postala otožna in sram jo je bilo.

— Jaz se vam pa kljub temu zahvaljujem, gospod. Vas se ne bojim, — je nadaljevala. — Vi ste moj prijatelj, sami ste mi to povedali. Moje prošnje ne boste odklonili. Vrnite mi čim prej svobodo! Ne vem dobro, česa ga dolže, prisegam vam pa, da je nedolžen.

Klara je govorila kot človek, ki se zaveda tega, kar govori, ki ne vidi nobene ovire na poti k izpolnitvi tako naravne želje. Njeno zagotovilo, da je nedolžen, naj bi povsem zadostovalo. Z eno samo besedo naj bi Daburon vse popravil. Sodnik je molčal. Občudoval je to sveto nevednost vsega, to naivno in čisto zaupanje, ki o ničemer ne dvomi.

— Kaj pa, če bi vam povedal, da Albert ni nedolžen, gospodična?

Vstala je in zamahnila z roko v znak protesta.

— Kaj če bi vam povedal, da je kriv?

— O, gospod, vi tega ne mislite resno, — ga je prekinila Klara.

— Mislim, gospodična, — je dejal sodnik z otožnim glasom, — in povem vam še, da sem za svojo osebo o tem prepričan.

Klara ga je gledala vsa iz sebe od groze. Ali je res to govoril on? Je prav slišala? Ali je prav razumela? Ali ji odgovarja resno?

Ne da bi si upal dvigniti oči, je nadaljeval z glasom, ki je izražal najpriarčnejše sočutje:

— Zavoljo vas preživljam ta hip strašne muke, gospodična. In vendar bom imel žalosten pogum povedati vam resnico, a vi morate imeti pogum poslušati jo! Bolje je, da izveste to iz ust svojega prijatelja. Ne, to ni nesporazum; nikakor ne, pravica se ne moti. Vikomt je obdolžen umora in vse, čujte, dokazuje, da je morilec on.

Kakor zdravnik, ki naliva po kapljicah nevarno tekočino, je izgovarjal Daburon počasi besedo za besedo, stavek za stavkom. Pričakoval je izbruh obupa, solze, bolestno tarnanje. Morda se bo onesvestila. Bil je pripravljen poklicati Schmidtovo.

Toda motil se je. Klara je vstala liki stroj, nema, z občudovanja vredno energijo in hladnokrovnostjo. Plamen ogorčenja ji je pognal kri v obraz in posušil njene solze.

— To je laž! — je vzkliknila. — In tisti, ki so to trdili, so lagali. Ne... on ne more biti morilec. Tudi če bi stal tu pri meni in trdil: Res je to! bi mu ne verjela, tudi v tem primeru bi kričala: To je laž!

— Priznal še ni umora, toda priznal ga bo!

— Jaz pa trdim, — ga je prekinila Klara Arlageeva z glasom, ki je v njem drhtela vsa njena duša, — jaz vam pa pravim, da se pravica moti. Mar ne vidite, da ga poznam bolje, nego se pozna sam, da je moje zaupanje vanj brezmejno, tako kakor zaupam v boga, da bi prej dvomila o sebi, kakor o njem!...

Preiskovalni sodnik je hotel nekaj pripomniti, toda Klara mu je posegla v besedo.

Urejuje Josip Zupančič. — Za »Narodno tiskarno« Fran Jezeršek. — Za upravo in inseratni del lista Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.